

Hirdetések

Uj Kelet az apró- sok árát

egyik a súlyos gaz-
s mindenki számára
ó hirdetést: állás és
ét, lakás béreaddá-
let, ingó és ingatla-
sárlását, kiskereske-
árúinak reklámiro-
téseket árát lény-
itottuk.

Hirdetések új árai:

ig 5 lej) most 4 lej.
el szedve (eddig 10

egy szó (eddig 4

rel szedve (eddig 8

a feladott hirdetések
elarat számítunk.

nyek nagyobb szó-
lekötésénél:

énél fenti árakból 10

énél fenti árakból 15

énél fenti árakból 20

énél fenti árakból 25

19
ern komfortos emeleti
adó. National Biztosító

kávéház berendezése
Cim: Pártos Adolf

Brüsszel, Antwerpen
tartózkodásra Párizsba
bármelyikében vállá-
reskedelmi megbízások
si piac részére elemi-
ren cikk állandó kép-
Cim: Róth Cluj, Str.

elő eladó. Berkovics
a u. 2.

bs feltételek mellett el-
n-Langeuscheidt angol
enciklopédikus szótár
otban, négy kötetben
ókarban lévő Pallas
„Weltall und Mensch-
pédia. Közelebbi felvi-
vivalat nyujt.

sen fejt köser tehén é
ant egy tehéntől fej-
ató Schwartz Ignác
ében. Reg. Ferdinand

Ényei

kiadás

külő élet

történhetik

ha szeretnének

és arany

lej

Cluj-Kolozsvár

XIV. ÉVF. * 65. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
március 20 Péntek
5691 ÉV Niszan 2

Uj Kelet az egyetemes erdeli-
és hánsági ssidóság pol-
napilapja

Elkelnek utánymosás II. e. S.
Isrrás megjelölésével en,
meg

Íráratokat nem küldünk vissza
megörvésükre nem vállalkosunk

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 18 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 1200 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénanam)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerinti
vételnek fel

Ajándék a kisebbségeknek

Nem lehet állítani, hogy az egymást
követő román kormányok tulságosan
elkényesztettek volna bennünket támo-
gatásukkal. A jelenlegi kormány ugyan
nagy ígéretekkel jött, de ezekből az
ígéretek közül még semmi nem valósult
meg, legfeljebb annyi, hogy egyes he-
lyeken, ahol azelőtt biztosítva volt a
kisebbségi nyelvhasználat joga, most
már ez is lehetetlenné vált. A kisebbsé-
gi törvény, amelyet kormányra lépé-
sekor kedves ajándékként ígért a nem-
zeti-parasztpárt a kisebbségeknek, még
mindig valahol az éj homályában kéklik,
mert állítólag vannak olyan kisebbség-
ek, akik nem érdemlik meg ezt az
ajándékot.

No de ha kisebbségi törvényt nem is
kaptunk, a jószívű kormány gondosko-
dott más ajándékról számunkra. A kor-
mányt ezuttal a pénzügyminiszter kép-
viselte, aki körrendeletet bocsátott ki
az összes pénzügyigazgatóságokhoz,
amelyben a legszigorúbban megtiltja,
hogy a pénzügyi hatóságok és az adó-
végrehajtók a jövőben segítséget nyujt-
sának a kisebbségi egyházaknak a hit-
községi adó behajtásánál. A pénzügy-
miniszter ezt a rendeletet azzal indok-
olja, hogy egyes kisebbségi egyházak
mint például a szászok, tulságosan ma-
gas adókkal sújtják hivaiket és mégis
méltaatlan dolog — mondja a rendelet
—, hogy a kisebbségi polgárok súlyo-
sabb adóterhek alatt nyögjenek, mint
a többségiek. Ez ellentmondásban vol-
na a polgári jogegyenlőség fogalmá-
val s a pénzügyminiszter nem tud be-
lennyugodni a gondolatba, hogy ebben
az országban kétféle mértékkel mérje-
nek. A jogegyenlőség helyreállítására
a miniszter ur egyetlen eszközt lát és
pedig azt, hogy megtiltja a pénzügyi
hatóságoknak, hogy segítkezzenek a
kisebbségi egyházak kultuszadójának be-
hajtásánál.

Nevetünk kellene ezen a szatirának
beillő miniszteri rendeleten, ha nem
menne ismét a mi bőrünkre a rossz tré-
fa. A régi trójaiakkal együtt mi is el-
mondhatnánk: Timeo danaos, et dona
ferentes — félünk a görögöktől, mégha
ajándékot is hoznak. A pénzügy-
miniszter ajándéka a kisebbségeknek egy
ilyen trójai falóhoz hasonlít. Mert a
kisebbségi polgárok védelmének örve
alatt a leghalálósabb csapást méri a
kisebbségi egyházakra és kulturintéz-
ményekre, amelyeket ezzel a rendelet-
tel megfoszt adószedési joguktól, ille-
tőleg illuzóriussá teszi ennek a jognak
gyakorlását. Mit ér ugyanis egy jog,
ha nincsen szankció, amely biztosíthat-
ja annak érvényesítését. Az eddigi kor-
mányok legalább ezt a kisebbségi jog-
ot respektálták, megengedték, hogy a
kisebbségek saját tagjaikra kivett
adókból tartásuk fenn intőzményeiket.
Ez a kormány, amely a kisebbségek fel-
szabadításának jelszavával jött, még
ezt a jogot is elkönfiskálta.

Tökéletesen egyet értünk a pénzügy-
miniszterrel abban a tekintetben, hogy
az egyházi adók révén a kisebbségi
polgárok súlyosabb terhekkel vannak
sújtva, mint a többségiek. De mi tud-
juk az okot is, hogy miért. A többségi
polgárok egyházi és kulturális szük-
ségleteiről az állam gondoskodik bőke-
zűen, az összes polgárok, tehát a kiseb-
ségek által is fizetett adókból. A több-
ségi egyházak nem kell megnyomorít-
sák tagjaikat súlyos egyházi adókkal,

A nagyváradai kisebbség-ellenes kampány újabb eredményei:

Egyetemi hallgatókból álló csoportok megostromolták a „Nagyvárad” és a „Magyar Szó” című napilapok szerkesztőségeit

Az egyetemi hallgatók a tüntetés előtt pár
órával a Gazeta de Vest hasábjain megfenye-
gették a kisebbségi sajtót

Pretorian főügyész teljes elégtételt ígér a kisebbségi sajtónak

Oradea-Nagyvárad, március 18. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt éj-
szaka Nagyvárad uccáinak csendjét
tüntető csoportok lármája verte fel. A
nagyváradai jogakadémia diákjai meg-
ostromolták a Nagyvárad és a Magyar
Szó című magyar napilapok szerkesz-
tőségeit. Az éj leple alatt történt atak
következtében a Magyar Szó ujonnan
berendezett szerkesztőségét összerom-
bolták a tüntetők, irógépeit szétzúzták
és a szerkesztőségi munka helye a tü-
ntetők látogatása után romhalmazzá
változott. A Nagyvárad szerkesztő-
ségében megkezdett rombolást az egyik
nyomdaigazgató gátolta meg, aki az
épület emeletén lakik és akinek közbe-
lépte megmentette a lapot a szétrom-
bolástól.

Az első áldozat: Halmay

Nem érdektelen ismertetni azokat az
eseményeket, amelyek az éjszakai tü-
ntetés megelőzték. A kormánypárt
nagyváradai hivatalosa, a *Gazeta de
Vest* hónapok óta vezet kampányt a ki-
sebbségi sajtó ellen és minden alkalmat
megragad arra, hogy a nagyváradai
lapokat az irredentizmus vádjával illes-
se. Ennek a kampánynak a következmé-
nye volt Halmay Árpádnak, a Magyar
Szó munkatársának kiutasítása is,
akit a hajszá előbb öngyilkosságba
kergetett, majd mikor sérüléseiből fel-
épült,

teljes huszonnégy órán keresztül
toloncolták a határig és vissza,

mert Halmayt a magyar hatóságok, ro-
mán állampolgárságára való tekintettel
nem akartak befogadni.

Megzavarják Hegedüs előadását

Ugyancsak a *Gazeta de Vest* maga-
tartásának kell betudni azt a hajszát,
amit dr. Kövér Gusztáv, a lap főszer-
kesztője ellen indítottak a váradai ható-
ságok. Dr. Kövér Gusztáv utlevelét el-
kobozta a nagyváradai rendőrség, majd
ugy dr. Kövér, mint dr. Kotzo magyar-
párti tagozati elnök lakásain házkuta-
tásokat rendeztek. Folytatódott a kam-
pány következményei Hegedüs Nándor
magyarpárti képviselő és a Nagyvárad
főszerkesztőjének minapi előadásán,
amelyet a sajtóban még annak megtar-
tása előtt heves előcsatározások előztek
meg. A *Gazeta de Vest* azzal harangoz-
ta be Hegedüs képviselőnek a kisebbsé-
gi kérdéstről hirdetett előadását, hogy
az a románságnak Erdélyre való jogát
akarja kétségbevonni.

mert az államtól élvezett milliós szub-
venciók bőségesen fedezik kiadásait.
Ezekből a szubvenciókból a kisebbség-
gek csak szánalmas morzsákat kap-
nak. Ezért kénytelenek, ha élni akar-
nak, tagjaikra adókat kivetni.

Hegedüs Nándor a *Gazeta de Vest*
állításait éppen e lapnak hasáb-
jain cöfolta meg, amely helyt
adott Hegedüs nyilatkozatának.

Hegedüs nyilatkozatában hangsúlyozta,
hogy tisztán elméleti előadást fog tar-
tani a szabadegetemen. Ennek ellené-
re Hegedüs Nándor előadását megza-
varták az egyetemi hallgatók és a kép-
viselő előadását nem is tudta megtar-
tani.

Az előadáson történt botrány óta a
magyar és román sajtóban folyik a pár-
viadal. A „*Gazeta de Vest*” nem szűnt

meg kampányát tovább vezetni a nagy-
váradai lapok ellen és a támadásokra a
magyar sajtó is ellentámadásokkal felelt.
Ugy látszik, a magyar újságok maga-
tartása a végső reakciót váltotta ki a
nagyváradai román diákságból. A „*Gazeta
de Vest*” március 19-i számában az egye-
temi ifjuság egyik szervezete deklarációt
tett közzé,

amelynek hangja nyilvánvalóvá teszi
az összefüggést a diákegyesület veze-
tősége és az éjszakai események
között.

A román diákság manifesztuma a követ-
kezőképpen hangzik:

Az egyetemi hallgatók manifesztuma

„A nagyváradai egyetemi ifjuság szá-
mtalan memorandumban és deklarációban
próbálta mérsékelni a helyi kisebbségi
sajtónak túl merész magatartását és méltó-
ságos eszközrel igyekezett odahatni,
hogy a románságot ne szidalmazták és ne
gunyolják ki azok, akiket megsufolt és
megbüntetett az Isten.”

„A diákság, amelyet mélyen bántottak
az utóbbi időben a kisebbségi sajtó által
hangoztatott vádak és leginkább Hegedüs
előadó hurrogásai, elhatározta, hogy

utoljára fordul a kisebbségi sajtóhoz
és felszólítja, hogy ne érjen többé
annak a román diákságnak a presz-
tiziséhez és elhivatottsághoz, mely
megtudja védeni népét és hazáját.

„Egyes lapoknak van arcuk anak meg-
állapítására, hogy Hegedüs előadása ellen
felelőtlen elemek izgattak. Ellenkezőleg,
a diákság egyike a legfelelősségteljesebb
elemeknek, a nemzet érdekeinek és presz-
tizisének védelmében.”

„A diákságnak az a nemes hivatása,
hogy megfeleljen a nép és állam előtt és
ne engedje, hogy ezt az ösök vérével és
életével összekovácsolt országot egy
Hegedüs és társai köpjék le és csufolják
meg.”

„Más lapok azt merik állítani, hogy
ők a civilizált népek nevében tiltakoznak
a Hegedüs előadásán történt események
ellen. Szegény civilizáció, kinek jutott az
a tiszttség, hogy képviseljen téged.”

„A diákság utoljára fordul a kisebbségi
sajtóhoz és az ország összes ellenségei-
hez: Ne nyuljatok többé a román nép
dicsőséges multjához, ne nyuljatok többé
intőzményeinkhez és a hatóságainkhoz,
amelyek megvédelmeznek benneteket és
megadnak nektek minden lehető szabad-
ságot; ne nyuljatok többé semmihez, ami
román!”

„Ellenkező esetben a román diákság
a legdrasztikusabb eszközöktől sem

fog visszariadni, hogy ennek az or-
szágnak presztizsét és érdekeit meg-
védelmezze.

Akinek van füle, az hallja meg”.

Az elnök helyett:
Gurgeiu Septimiu
biztosági elnök.

Titkár:
Salustin Turdean

Letartóztatják a szerkesztő-
ségi szolgát

Ez a nyilatkozatot a *Gazeta de Vest* este
hét órakor megjelent példányaiban által-
napvilágot. A nagyváradai lapoknak lak-
muk sem volt tudomásul venni ezt a „ma-
nifesztumot”, mert néhány óra mulva már
a tüntető csoportok felvonultak a két ma-
gyar újság szerkesztőségei ellen. A Ma-
gyar Szó szerkesztőségét összezúzták, míg
a Nagyvárad helyiségeiben találtak még
két alkalmazottat, akik a lap expedialá-
sát végezték. A nyomdának az emeleten
lakó egyik igazgatója figyelmes lett a zaj-
ra és idejében közbelépett. Így meg tud-
ták akadályozni, hogy a lapot súlyosabb
anyagi kár érje. A rendőrség a szerkesz-
tőség Holubak nevű szolgáját őrizetbe
vette, mert ez nem értesítette kellő időben
a hatóságokat a történetekről.

A főügyész repressziókat ígér

Az Uj Kelet munkatársa nyilatkozatot
kért Pretorian főügyésztől, aki kijelentet-
te, hogy mindent meg fog tenni a tette-
sek kilétének kiderítésére és teljes elég-
tételt fog szolgáltatni a kisebbségi sajtó-
nak.

— Azok, akik hasonló cselekedetekre
ragadtatják magukat, nem is tudják, hogy
milyen rossz szolgálatot tesznek ezzel a
román népnek.

hogy ha már nem tartja be a kisebbsé-
geknek tett bőkezü ígéretek, legalább
ne csorbítsa azokat a jogokat, amelye-
ket az általuk oligarchikusnak és reak-
ciósoknak nevezett régebbi román kormá-
nyok meghagytak nekünk.

SELECT Péntek, szombat és vasárnap bemutatja **MOZGÓ**

GRETE GARBO

közkezdelt művésznőt első németül beszélő filmjében

ANNA CHRISTIE

10 felvonásos dráma, melyben a művész tehetsége kulminál. A többi szerepeket THE SHALL és HANS JUNKERMANN alakítják nagy sikerrel.

Bojkott-mozgalommal fogadják Weizmant a palesztinai arabok

„Adjatok el a zsidóknak mindent, kivéve a földet. Semmit ne vegyetek a zsidóktól, csak földet!”

London, március 18. A „Jewish Chronicle” néhány nap előtt politikai tudósítójának azt az információját közölte, hogy a Jewish Agency és az angol kormány közötti tárgyalásokat befejezetteknek kell tekinteni. Ujabb tárgyalások már nem lesznek. A Zsidó Távirati Iroda illetékes helyen szerzett értesülése szerint ez az információ nem fedi a tényeket. Igaz, hogy a Gyarmatügyi Hivatal Palesztina egész lakosságának érdekében igyekszik megvalósítani minél előbb országfejlesztési terveit, még sem akar mindaddig bármilyen rendszabályokat foganatosítani, amíg a Jewish Agency és a kormány képviselői az összes függő problémákat alaposan meg nem vitatták. A tárgyalások másik része rövidesen meg fog kezdődni.

Le kell ülni az arabokkal

London, március 18. A cionista exekutive hivatalos lapja, a „Havlam” dr. Weizmann palesztinai utjával kapcsolatban vezércikket közöl, amelyben rámutat arra, hogy a brit kormány valószínűleg szükségét érzi majd annak, hogy a palesztinai arabokkal a zöld asztalhoz üljön. A tárgyalások három témakomplexumot fognak felölelni: az országfejlesztési terveket, az alkotmányt és a palesztinai közigazgatás új rendjét.

Csupa olyan téma ez, ami Palesztina egész lakosságát érdekli. Attól függ e kérdések megoldásának sikere, hogy meglehetősen majd nyerni az arabokat erre a célra, vagy sem. A cionista ellenék obstrukciója — írja az idézett újság, sem okos, sem diplomatikus. Elvégre a jövő cionista kongresszus egy új exekutive számára kidolgozandó programjában kell, hogy számoljon a tények hatalmával.

Weizmann nem kért detektíveket

London, március 18. Az angol Gyarmatügyi Hivatal megcáfolja azt a hírt, amit az arabok terjesztettek, hogy dr. Weizmann személyi védelmére Palesztinában való tartózkodási ideje alatt detektívek kirendelését kérte volna. Weizmann ezt nem kérte, de a palesztinai kormány egészen természetesnek találja, hogy saját iniciatívájából Weiz-

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.

Fiókiintézetek: Dej-Dés, Belean, Botten, Cehul-Silvaniei-Szilágycséb, Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókiintézete

Saját tőkét 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

mann védelmére minden lehetőséget elkövetessen.

Bojkott a zsidók ellen

Jeruzsálem, március 18. A palesztinai arab exekutive proklamációját bojkottot ki Jamal Husseini titkár aláírásával, amelyben felhívják az összes arab társadalmi és politikai szervezeteket, hogy terjesszék a bojkott-moz-

Kétszáz ezer frank egy női lábért

Egy híres párizsi szabónő és egy híres sebészprofesszor kártérítési pere a párizsi bíróság előtt

Párizs, március 19. Rendkívül érdekes és a mai időkre jellemző ügyet tárgyalt a párizsi törvényszék. A pert egy Le Guen nevű szabónő indította dr. Dujarrier híres párizsi sebész ellen. Le Guen asszony egy nap úgy találta, hogy a láb-szárai túlságosan megvastagodtak. Azzal a kéréssel fordult dr. Dujarrierhez, hogy segítsen rajta és adjon kecsesebb formát lábainak. A sebész elvégezte az operációt, 15 nap múlva azonban komplikációk álltak be és a páciens egyik lábát amputálni kellett.

A szabónő kártérítési pert indított ellene és dr. Dujarriert elsőfokon 200.000 frank kártérítésre ítélték. Felfolyomással élt az ítélet ellen és a per, amelynek folyamán nagyon érdekes vitákra került sor, tovább folyt. Az államügyész arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy, a szépség megjavítása céljából végrehajtott operációt csak akkor szabad végrehajtani, ha a páciens valamennyi esetleg bekövetkező lehetőségről előre

galmat a zsidók ellen, azonban minden „láma és fenyegetőzés” nélkül. A felhívás különösen az arab asszonyokhoz intéződött, akik munkára való képességüket már ismétlen bebizonyították. A felhívás követeli az arab ipar érdekes támogatását.

A palesztinai arab exekutive felélesztte régi jelszavait. Az első e jelszavak közül így szól: „Adjatok el a zsidóknak mindent, kivéve a földet. Semmit ne vegyetek a zsidóktól, csak földet!”

Az arab kereskedőket felszólítják, hogy a bojkott-mozgalommal ne használják ki sem áremelésre, sem pedig egyéni hasznokra. Az 1929 augusztusi zavargások után proklamált bojkott révén ugyanis az arab kereskedők a helyzet kihasználva, emelték az árakat és számosan közülük ilyen módon vagyont szereztek.

A felhívás követeli az araboktól, hogy kövessék Gandhi példáját, ne hordjanak külföldről importált szövetekből készült ruhákat, hanem öltözzenek arab nemzeti viseletet és ezzel is dokumentálják az arab nemzeti érzületet.

A dalai láma megtiltotta a Gaurizankák megmászását

Egy német tudós négy olyan felfedezetlen csucst mászott meg a Himaláján, amelyek mindegyike magasabb hétézer méternél

A legutóbbi Himalaja-expedíció vezetője, dr. Dyrenfurth Günther Oszkár német tudós most számol be felfedező utjáról. Dr. Dyrenfurth expedíciója a Himalaja hegycsoportnak kilenc, eddig jórészt ismeretlen hegycsúcsát mászta meg, köztük a Jongsang-Beak 7459 méter magas ormát is, amelyet eddig még egyáltalában nem táposított emberi láb.

Dr. Dyrenfurth most negyvennégy éves, visszaemlékezései szerint kilenc éves kora óta a hegymászás volt a legfőbb szenvedélye. Ez idő óta több mint hétszáz hegycsúcsot mászott meg, többnyire életveszély között, mert soha sem szeretett az esetleg meglevő járt turistautakon járni, hanem mindig más oldalon kereste a feljárást. Már 1914-ben annyira elismert szakértő volt ezen a téren, hogy csak a háború kitörése akadályozta meg egy Himalaja expedíció megszervezésében. A mostani Himalaja expedíció összetétele tökéletesen nemzetközi volt. Dyrenfurth tanáron és feleségén kívül öt német, két

svájci és három angol vettek részt a kutatóutakon.

Egy hírlapírónak így nyilatkozott utjáról dr. Dyrenfurth:

Legszívesebben a Mount Everest csúcsára mentünk volna, ettől a szándékunktól azonban el kellett állnunk, mert a dalai láma egy 1924-ben kiadott parancsával, főleg vallási okokból, megtiltotta a világ legmagasabb hegycsúcsának, a Gaurizankának a megmászását. Ezután kénytelen voltunk a másod- és harmad-rangu csúcsokkal megelégedni, ami különben sokkal veszélyesebb feladatnak mutatkozott, mintha a Gaurizankát csúcsára igyekeztünk volna.

Meredek szakadékok és számtalan száz meg százöles gleccserrepedések állnak a kutató útjában, állandóan az életével játszik. Tudomásom szerint, amióta a turisztika megszületett, összesen kilenc olyan hegycsúcsot másztak meg a turisták, amelyek hétézer méternél magasabbak. Ezek közül négyeme a megmászása a mi expedíciónk érdeme. A Jongsang-Beak megmászása egyike a lenhezebb

Kereskedők! Konfekciósok! Masamódok! Szalonok figyelmébe! Ne vigye pénztét külföldre! Olcsó külföldi árak! Bál, estélyi ruha és kabátvirágok! Mindennemű hivatlap és saját tervezés szerinti himzések. Batikolás és mintázás mindennemű anyagra. Minden megrendelést 24 óra alatt elintézem. Frankó szállítom.

„HELICON”
iparművészeti- és himző-müterm
ORADEA, str. Rimanóczy 4. I. emelet

vállalkozásoknak. A tulajdonképpeni csúcsot négy hétézer és egy ötezer méter hegy zárja körül, amelyeken keresztül kell előbb jutnia a turistának, mielőtt megkezdhetné tulajdonképpeni célját, a jéggel és hóval borított Jongsang-Beak ormára való feljutást.

Nagy szerencsénk volt, hogy a feleségem abszolút turista-érzékeléssel vette át a vezetést és hogy mindig megtalálta azt a helyes irányt, amelyen mennünk kell. Kangsten-tsonga, vagyis „Az öt nagy jégkamra” vezetői alakulat megmászása lehetetlennek bizonyult. Amikor minden látható nehézség ellenére mégis megkíséreltük ezt, akkor ért bennünket utunk egyetlen balesete, amennyiben lavina zuhant ránk, amely egyik benszültött tibeti szolgálkát megölte.

Dr. Dyrenfurth utazásának eredménye rengeteg feljegyzésen kívül hétézer fénykép és egy tízennyézer méter hosszú film, amelyből most „Az Istenek trónja” című film részletei készülnek.

Apróságok a lipcsei vásárról

Villamos borotválókészülék, újfajta zongora és más találmányok bemutatása

Berlin, március 19. A német lapok napról-napra tele vannak a lipcsei technikai kiállítás csodáinak a dicséretével. Tulajdonképpen nem is dicséretokról van szó, csak apró, eleven képekben mutatják meg azokat a sokszor jelentéktelennek látszó újdonságokat, amelyek mégis a legnagyobb hatással vannak a látogató közönségre.

A villamos berendezések pavillonjában a komoly arccal sétáló szakértők között is nagy feltűnést kelt egy eldugott sarok, amely előtt százával tolonganak az emberek. Az eldugott sarok egy kicsiny borbélyműhely — borbély nélkül, amelyben azonban nem egészen egy perc alatt villamos áram segítségével bárki megborotválkozhatik anélkül, hogy megvágatná magát.

Egy ur a borotválókészékben, beszappanozza az arcát és azután kezébe veszi a zümmögő készüléket, melyet fél perc alatt kétszer-háromszor is végigsétáltat az arcán és a következő pillanatban ragyogó simára borotváltan kel fel a székéből, hogy helyét átadja egy másik kíváncsinak. A készülék egy közönséges borotváló eszköz, amelybe önbortváló penge beleillik, de amely éppen a fogásnál fogva különbözik a többi készülékektől. A fogás tudniillik a két uj között egy apró kapcsolószerkezetet hoz működésbe, amelynek a révén a készülékbe beáramló villamos erő mindig oly helyzetben tartja a pengét, hogy azzal a borotválkozó semmi képpen sem vághatja meg magát. Olesósága mellett meg van ennek a készüléknek még az az előnye is, hogy a borotválkozással együtt azonnal arcmasszázs is lehet vele eszközölni.

Felelevenül a kiállításon a népies hajószongorának nevezett harmonika, amelyet mindannyian ismerünk gyermekkorunkból s amely még ma is kedvelt hangszer különösen a folyami hajósoknak és a falusiaknak. Hosszu ideig száműzött volt a jámbor harmonika a zenei világban, csak most legújabbban került megint színe a jazz-zene révén. A lipcsei kiállításon azonban egészen új formában mutatkozik, amennyiben a villamosított harmonika kezeléséhez nem kell sem zenei tudás, sem hallás, nem kell egyébként a harmonikát bekapcsolni a villamos áramba, belehelyezni a megfelelő papírszalagot, amelynek perforációja nagy művészek játéka után készül és végül annyira kell kihuzni és betolni, hogy azt a kis levegőt, ami kizárólag a papírszalag továbbhajtására szükséges, belepréselhesük a szekrénybe.

Nem valami világraszóló találmány, de mindenesetre kedves az a kolbászárú fiú, aki tulajdonképpen nem is fiú, hanem emberformájú automata. Az automata célja az, hogy bizonyos pénzüsszeg bedobása ellenében egy pár frissen főtt, forró virslit, egy darab kenyert és a hozzávaló mustárt ragyogó tiszta papírtányéron kiszolgáltassa annak, aki megéhezett. Az automatában villamosáram állandóan vizet forral, ebbe a forró vízbe a pénz bedobása után hullik bele a virsli és amikor az megfőtt, a vízből fejlődő gőz feszítőereje hajtja tovább az automatát, hogy az szervirozza és kiszolgáltassa a virslit, a kenyeret és a mustárt.

„Fosikli”

Hat évig

Bucuresti-I

Uj Kelet tud ben újabb pa szágra. Nem panamákról v amelyeket év amelyekre a a teljesen hi tében rendsze tán és akkor va jönnek rá

Önké

Az elmult zést a vasuti nál felfedezé ügyében a megindult a gelyszövetség ellen, akikre gek eltüntetés nek a tetejéb véletlen folyt domására, ho tárnál is nagy az állam vagy

Rascanu bu ben tegnap ur és kérte az le, mert sikka s különösen f a napokban f számára 10 hogy ha szabá nem fog tudn Nem akar tó terrorban éln őta üldözi és szökhett vol látta, ha őszit tóságok előtt.

N

st

Az ügyész a szokatlan lá malis. Olyan hát, amelyek beszámíthatós ni. Hamarosan lan látogatót teljesen épelt nál teljesít ti lönböző minős előtt az Erdő lett volna, a s volt. Mint is összegeket kez dával 22 millió tere bizva. Ha lenőrizni tevék ellentállni a kis ségletére felgyobb összege elikkasztott lejt tesznek ki

A nemzeti vetele után au pénztárnak. E ták a pénztár zsefből irodafő leg új hivatal gére új minős geket kellett k dolt, hogy na

AMBROS AIUD

Elsősosztályu dieri x Riparia paria x Rupestr litott áron. S tunk előnyös ár talan.

k. A tulajdonképpeni es-
tezer és egy ötezer méter
rül, amelyeken keresztül
ia a turistának, mielőtt
tulajdonképpeni célját, a
l borított Jongsang-Beak
jutást.

ensékn volt, hogy a fels-
turista-érzékelve vette át
gy mindig megtalálta az
amelyen mennünk kell
vagyis „Az öt nagy
zetű alakulat megmászása
szonyult. Amikor minden
g ellenére mégis meg-
kkor ért bennünket utunk
te, amennyiben lavina
amely egyik benszült
megölte.

h utazásának eredménye
zsen kívül hátezer fény-
négyezer méter hosszú
most. „Az Istenek trónja”
te készülnek.

Gok a lipcsei sárról

tválókészülék, újfajta
találmányok bemutatása
s 19. A német lapok
e vannak a lipcsei tech-
sodának a dícséretével,
nem is dícséretéről
ró, eleven képekben mu-
kat a sokszor jelentős
ujdonosságokat, amelyek
obb hatással vannak a
re.

rendezések pavillonjában
sétáló szakértők között
kelt egy eldugott sarok
ával tolonganak az em-
tt sarok egy kicsiny
-borbély nélkül, amely
egészen egy perc alatt
egységével bárki meg-
anélkül, hogy megvá-
g.

tválókészékben, beszapp-
s azután kezébe veszi a
ket, melyet fél perc alatt
is végigsétáltat az
ező pillanatban ragyogó
tan kel fel a székbe,
ia egy másik kíváncsi
gy közönséges borotvál-
borotválkozó penge bele-
open a fogásnál fogu-
bi készülékektől. A fo-
két új között egy apró
et hoz működésbe, amely
szülékbe beáramló villa-
oly helyzetben tartja a
l a borotválkozó semmi-
tja meg magát. Oles-
van ennek a készülék-
lönve is, hogy a borot-
t azonnal arcmasszázs
zólni.

kiállításra a népiesen
nevezett harmonika
ian ismerünk gyermek-
y még ma is kedven-
en a folvami hajósok-
nak. Hosszu ideig szá-
bor harmonika a zené-
most legújabbban került
zz-zene révén. A lipcsei
n egészen új formában
nyiben a villamosított
séhez nem kell sem-
hallás, nem kell egyéb
bekapcsolni a villamos
zni a megfelelő papír-
perforációja nagy mű-
n készül és végül any-
és betolni, hogy azt a
vázárolag a papírszalag
készes, belepréselés-
g.

graszáló találmány, de
es az a kolbászárú fiú,
nem is fiú, hanem
omata. Az automata
onyos pénzüsszeg be-
egy pár frissen főtt,
darab kenyeret és a
ragyogó tiszta papír-
tassa annak, aki meg-
matában villamosáram-
ral, ebbe a forró vízbe
tán hullik bele a virstől
főtt, a vízből fejlődő
ítja tovább az automa-
rozza és kiszolgáltatás-
ret és a mustárt.

szóló találmány, de
es az a kolbászárú fiú,
nem is fiú, hanem
omata. Az automata
onyos pénzüsszeg be-
egy pár frissen főtt,
darab kenyeret és a
ragyogó tiszta papír-
tassa annak, aki meg-
matában villamosáram-
ral, ebbe a forró vízbe
tán hullik bele a virstől
főtt, a vízből fejlődő
ítja tovább az automa-
rozza és kiszolgáltatás-
ret és a mustárt.

szóló találmány, de
es az a kolbászárú fiú,
nem is fiú, hanem
omata. Az automata
onyos pénzüsszeg be-
egy pár frissen főtt,
darab kenyeret és a
ragyogó tiszta papír-
tassa annak, aki meg-
matában villamosáram-
ral, ebbe a forró vízbe
tán hullik bele a virstől
főtt, a vízből fejlődő
ítja tovább az automa-
rozza és kiszolgáltatás-
ret és a mustárt.

„Fogjanak le, mert különben sikkasztani fogok“

Hat évig állott ellenőrzés nélkül a meglévedt tisztviselő

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben újabb panamahullám zúdult az országra. Nem a most folyamatban lévő panamákról van szó, hanem olyanokról, amelyeket évekel ezelőtt követtek el és amelyekre a lehetetlen gazdálkodás és a teljesen hiányzó ellenőrzés következtében rendszerint csak a véletlen folytán és akkor is csupán esztendőnk mulva jönnek rá a hatóságok.

Önként jelentkezik a sikkasztó

Az elmúlt napokban nyert befejezést a vasuti munkásbiztosító pénztárnál felfedezett sokmillió sikkasztás ügyében a vizsgálat és ugyanakkor megindult a nyomozás a munkaadók segítségével bizonyos tisztviselői ellen, akikre ugyancsak nagyobb összegek eltüntetése bizonyult rá. Mindezeknek a tetejében pedig egy szokatlan véletlen folytán jutott a hatóságok tudomására, hogy az Autonóm Erdőpénztárnál is nagyobb tételekben lopkodtak az állam vagyonát.

Rascanu bukaresti ügyész kabinetjében tegnap megjelent egy jólöltözött ur és kérte az ügyészt, hogy tartóztassa le, mert sikkasztott az állam pénzéből s különösen kéri letartóztatását, mert a napokban fel kellene vennie hivatala számára 10 millió lejt és attól tart, hogy ha szabadlábban marad, ismételten nem fog tudni a kísértésnek ellenállni. Nem akar továbbra is abban a lelki terrorban élni, amely már tizenegy év óta üldözi és bár a 10 millió lejjel kiszámolt volna az országból, jobbnak látta, ha őszintén felfedi bűneit a hatóságok előtt.

Nem örült, hanem tényleg sikkasztó

Az ügyész kezdetben azt hitte, hogy a szokatlan látogató nem teljesen normális. Olyan kérdéseket adott fel tehát, amelyekből a jelentkező szellemi beszámíthatóságáról akart meggyőződni. Hamarosan kiderült, hogy a szokatlan látogatót Juhász Józsefnek hívják, teljesen épelméjű és az Erdőpénztárnál teljesít tizenegy esztendő óta különböző minőségekben szolgálatot. Mielőtt az Erdőpénztár autonóm intézet lett volna, a személyi osztály referense volt. Mint ilyen, állandóan jelentős összegeket kezel. Az elmúlt évben például 22 millió lejt volt Juhász becsülete. Hat évig elmulasztották ellenőrizni tevékenységét és ő nem tudott ellentálni a kísértésnek, hogy saját szűk ségletére félre ne tegyen kisebb-nagyobb összegeket. Állítása szerint az elsikkasztott összegek másfél millió lejt tesznek ki.

A nemzeti-parasztpárt uralomra-jövele után autonómiát adtak az Erdőpénztárnak. Ez alkalommal inkadráltak a pénztár tisztviselőit és Juhász Józsefből irodafőnök lett s ezzel egyidejűleg új hivatalt kapott. Szerencsétlenségére új minőségében is nagyobb összegeket kellett kezelnie. Juhász arra gondolt, hogy nagyobb összeget fog sikkasztani, amelyből fedezi az eddigi hiányokat, az ujakat pedig addig igyekszik takargatni, ameddig sikerül a hiányzó pénzt valahogyan megszereznie. A régi hiányokat nem tudta azonban teljesen eltüntetni, viszont az ujakat már nem igen tudta takargatni. Az történt ugyanis, hogy Horia Lazar, a pénztár igazgatója rájött bizonyos szabálytalanságokra és házi nyomozást kezdett.

Juhász elmondotta az ügyésznek, hogy számot vetvén bűnével és azzal, hogy fel fogják fedezni, hosszú éjszakákon keresztül gondolkodott, hogy mitévő legyen. Nem tartja magát bűnösnek, csak gyenge embernek, aki nem tudott a kísértésnek ellentálni s nem akarta magát kitenni annak, hogy közönséges sikkasztóként kezeljék. Ezért határozta el magát arra, hogy önszántából vallja be bűnét a hatóságok előtt.

Valószínűleg jóval nagyobb a sikkasztott összeg

Rascanu ügyész azonnal bevezette a nyomozást, amelynek irányításával Papadopol vizsgálóbíró bizta meg. Az

Igazságügyminiszter-válság fenyeget a kamatuzsora-törvény miatt

Voicu Nitescu ragaszkodik a kamarában megszavazott javaslat szövegéhez

Bucuresti-Bukarest, március 19. A kormánypart ma este értekezletet tart, melyen Mironescu miniszterelnök és Mihalache miniszter fognak beszélni. A kamattörvénnyel kapcsolatosan bizonyos

nehézségek merültek fel. Sokan ugyanis túlságosan radikálisnak tartják a kamattörvényt és különösen annak visszaható erejét nehézményezik. Voicu Nitescu igazságügyminiszter ezzel szemben ragaszkodik

Képkeregyár R.-I.
Timisoara III, P-ța Bisericii 2

első kihallgatásából kiderült, hogy Juhász nem éppen olyan becsületes, mint amilyennek a vallomása során igyekezett feltüntetni magát. Azt a tíz millió lejes kiutalást Juhásznak már nem is állott módjában inkasszálni, miután Horia Lazar, az Erdőpénztár igazgatója már nyomában volt a visszaéléseknek és röviddel ezelőtt mindenféle kifizetést letiltott.

A hatóságok valószínűnek tartják, hogy a Juhász által elsikkasztott összeg jóval nagyobb, mint aminőnek ő feltünteti. Ez már csak azért is kézenfekvő, mert Juhász nem vezetett könyvelést magának arról, hogy mikor milyen összegeket emelt ki hivatalának pénztárából.

Még mindig nem kerültek törvényszék elé az 1929 december 10-i antiszemita tüntetés vádlottai

Cluj-Kolozsvár, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója előtt ma újra megjelentek az 1929 december 10-én történt emlékeztető antiszemita tüntetés szereplői. Két éve ki tudja hányadszor halasztották el ezt a tárgyalást. A pernek több mint ötven vádlottja van, akik közül egyik-másik mindig hiányzik a tárgyalás

megkezdésekor. Ilyenformán a törvényszék is csak arra szorítkozhatik, hogy elővezetési parancsot adjon ki a meg nem jelent vádlottak ellen és ezen a címen újabb terminusra halassza el a tárgyalást. Ma is megjelent vagy negyven egyetem hallgató a 11-ik szekció előtt és velük egy sereg érdeklődő, hogy résztvegyenek a

diákper tárgyalásán. Természetesen a vádlottak névsorának felolvasásakor jónéhány vádlott távolléte ismét arra kényszerítette a bíróságot, hogy elrendelje a vádlottak elővezetését és májusra napolja el a tárgyalást. Az egyetemi hallgatók és az érdeklődők tekintélyes tömege ezzel elhagyta a bírósági termet, védőjükkel, dr. Bratu asszonnyal együtt.

Aprilis közepén antiszemita elleni diák-konferenciát tartanak Genfben

Genf, március 18. Aprilis 13-án a Genf melletti Nyonban diákkonferenciát fognak tartani az antiszemita ellen. A konferencián körülbelül ötven diák-delegátus vesz részt, felerészben zsidók, felerészben nemzsidók. A kon-

ferencia elnöke Pierre Bovet genfi tanárt kérték fel. Herman Badt miniszteri tanácsos a politikai, dr. Nachum Goldmann a kulturális problémákról fog referálni. A világ összes

egyetemén tanuló zsidó ifjak és leányok helyzetéről Parkes G. fog tartani előadást. Számos nemzsidó egyetemi tanár jelentkezett a konferencián való előadások megtartására.

Beterjesztették a kamara elé a közigazgatási törvény módosításáról szolo javaslatot

Hamis aláírásokkal kérte az ellenzék a névszerinti szavazás elrendelését a kölcsönvitanál. Lupu újabb botrányt provokált, mire Magdearu komolytalannak nevezte

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén az előző ülés jegyzőkönyvéhez hozzászólva, Leon Lupista azt állította, hogy Pop-Csicsó István a kölcsönkonvenció megszavazása alkalmával megsértette a házszabályt. Leon negyven aláírással javaslatot nyújtott be, amelyben kérte, hogy névszerinti szavazást rendeljenek el, ez azonban a házszabály vonatkozó intézkedései ellenére sem történt meg.

Pop-Csicsó István elnök tiltakozik a vádak ellen és kijelenti, hogy a házszabályok 101-ik paragrafusa alapján járt el. A liberális és lupista képviselők óriási zajjal fogadják ezt a kijelentést, mire Pop-Csicsó István azt válaszolja, hogy a beadványt áttette a fegyelmi bizottsághoz, amely meg fogja vizsgálni az azon lévő aláírások valódiságát.

lációt a temesvári politechnikum diákjainak sztrájkja ügyében. Ezután áttérnek a napirendre és Roscutet liberális mondja el interpellációját a szövetkezeti banknál történt visszaélések ügyében.

Radaceanu szociáldemokrata tiltakozik a Le Populaire című francia lap kiltása ellen. Ugyancsak kifogásolja, hogy több parlamenti iniciatívájából beterjesztett törvényjavaslat a mai napig sem került

Lupu: Meg akar futamodni a válasz elől. Ugy látszik, még nincs eléggé elkészülve. Magdearu: Maga teljesen komolytalan ember és amit mond, az is komolytalan. Mihalache belügyminiszter a Ház zajos tapsai között beterjeszti a közigazgatási törvény módosításáról szolo javaslatot, majd Cuza professor jelent be interpel-

Haggibbor-Romania. Vasárnap délután a Haggibbor első csapata tréningmérkőzést játszik a Romania együttesével. A mérkőzés félkettőkor kezdődik és érdekessége az, hogy ezuttal fog először szerepelni a zsidó csapatban Hoffmann, az új kapus. A Haggibbor játékosok tartoznak 1 órakor az öltözőben megjelenni.

Ujabb véres harc mohamedánok és hinduk között. Bombayból jelentik: A Mirshapur kerületben levő Lughonban hinduk és mohamedánok között lefolyt tűz harcban mindkét részen számos halálos sebesülés történt. A karhatalom későn avatkozott be s csak nagynehezen tudta szét választani a küzdő feleket. 70 letartóztatást eszközöltek.

AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD·JUD·ALBA

Elsősztályu alanyvesszőket, Berlandieri x Riparia, Riparia portalis és Riparia x Rupestris, adunk el mélyen leszállított áron. Szőlőoltványokat is szállítunk előnyös árak mellett. Árjegyzék díjtalan.

Mit tartalmaz a parlament által megszavazott kölcsönkonvenció?

Az állam egyetemlegesen felel minden jövedelmével a kölcsön pontos visszafizetéséért

Amennyiben a kormány nem ratifikálja az útszerződést, úgy csak 43 millió dollárt folyósítanak a Monopól Pénztárnak a külföldi bankárok. Egy konvenció, amelyet a kormány nem terjesztett a parlament elé

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara és szenátus tegnap délután gyors tempóban megszavazták azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza a Monopól Pénztárt, hogy felvegye a Popovici Mihály által Párizsban aláírt kölcsönt. Az összes ellenzéki vezérek élesen kritizálták a kormány által a parlament elé terjesztett egyezményeket és a kölcsön feltételeit egyesek valósággal szegényteljesnek mondották Románia számára. Egészen bizonyos, hogy a kölcsön feltételei nem a legkedvezőbbek s ebből a szempontból az ellenzéki vezérek kritikája nem mindig volt indokolatlan. Ezekre a kritikákra alkalmunk lesz még visszatérni. Ez alkalommal ismertetni akarjuk a parlament által megszavazott törvényjavaslatot, amelyből kiviláglik, hogy mennyire körültekintők és óvatosak voltak a külföldi bankárok a szerződés megkötése alkalmával.

Az 51 millió dolláros „fejlesztési kölcsön”

Mint ismeretes, a kölcsöntárgyalásokat a kormány vezette. A kölcsönt magát azonban a külföldi bankárok az Autonom Állampénztárnak folyósítják és a kölcsön visszafizetése az Autonom Pénztár bevételeiből történik. Egyrészt azonban az állam teljes vagyonával és jövedelmével garantálja a kölcsön visszafizetését, másrészt pedig a végleges szerződés aláírása csakis most fog megtörténni, miután a kölcsönt a parlament is ratifikálta. A megszavazott törvényjavaslat tíz szakaszból áll. Az első szakasz felhatalmazza a Monopól Pénztárt, hogy 51 millió 754 ezer 500 dollár értékben kölcsönt vegyen fel. „Fejlesztési kölcsön” (Imprumut de dezvoltara) név alatt. E célból a Monopól Pénztárnak jogában áll kötelezvényeket kibocsátani és eladni. 9 millió 638 ezer 55 dollár értékű kötelezvény csak is abban az esetben kerül eladásra, ha 1931 április 30-ig létrejön a szerződés a román állam és a Svenska Vakagtiobolage csoport között az utak helyreállítására vonatkozólag. A román államnak tehát jogában áll az útszerződést magáévá tenni, vagy sem. Az utóbbi esetben a kölcsön összege redukálódik 42 millió 116 ezer 445 dollárra.

A kölcsön garantálása

A második szakasz, valamint a harmadik szakasz a kölcsön garantálásáról intézkednek. A külföldi bankesportnak elsőrendű privilégiuma van a Monopól Pénztár összes jelen, vagy jövő jövedelmeire. Amíg a jelenlegi kölcsön kötelezvényei s azoknak szelvényei forgalomban vannak, a Monopól Pénztár nem zálogosíthatja el, sem egészben, sem részben jelen vagy jövő javait egyéb tartozások garantálására. Az ötödik és hatodik szakasz arról intézkedik, hogy az állam garantálja a külföldi bankároknak a kölcsön visszafizetését és a szelvényeknek idejében való beváltását.

Amint látjuk, a parlament elé terjesztett konvenció kizárólag a román állam kötelezettségeiről intézkedik. Erre támaszkodva az ellenzéki sajtó azt állította, hogy a kölcsön csak a levegőben létezik, mert a bankárok nem kötelezték magukat az összeg folyósítására és a kötelezvények elhelyezésére. Auboin külföldi szakértő egy közgazdasági lapnak adott nyilatkozatában megcáfolta ezeket az állításokat.

Külön szerződés a bankokkal

Az államkölcsönöknél rendszerint két külön konvenciót kötnek a szerződő felek. Az egyik a kölcsön megköté-

séről intézkedik, a másik pedig kötelezi a bankárokat a kölcsönkötvények megvásárlására. A kibocsátási árfolyam, a jutalék és a bankárok által garantált összeg ebben a második szerződésben szerepelnek, amelyet a kormány nem terjesztett a parlament elé. A kölcsönt ugyanis nem a bankok folyósítják, hanem a nagyközönség, amely a kölcsönkötvényeket megvásárolja. Az állam azonban nem teheti magát ki annak az eshetőségnek, hogy a kötelezvények eladatlanul maradjanak, mert ez erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt veszedelmes konzekvenciákat vonhatna maga után. Eppen ezért az állam külön szerződést köt a bankokkal, amelyek kötelezik magukat a kölcsönkötvények átvételére, ezeknek ellenértékét kifizetik az államnak és azután a bankok tartoznak gondoskodni a kötvények plasztizálásáról.

Egy ilyen szerződést kötött a bankárokkal Párizsban Popovici Mihály. Ez a szerződés kötelezi a bankárokat arra, hogy az utkölcson ratifikálása esetén 53, ellenkező esetben pedig 43 millió

dollárt 86 és fél százalékos kibocsátási árfolyam, 7 és fél százalékos kamat, 6 százalékos jutalék mellett 40 évre folyósítsanak az Autonom Monopól Pénztárnak, amely tartozik az összeget a szerződésben megjelölt célokra az államnak rendelkezésére bocsátani.

Csak a bankárok garanciájával lehet megkötni a kölcsönt

Csak a népszövetségi kölcsönöknél hagyták el a bankárokkal való külön megállapodásokat, abban a reményben, hogy a Népszövetség presztízse révén a kötvények elhelyezése menni fog magától is. Ezzel szemben az történt, hogy a görög és a bulgár népszövetségi kölcsönöknél csak 10-15 százalékát vásárolta meg a nagyközönség. Reger Auboin kijelentette az egyik bukaresti lap tudósítójának, hogy amennyiben a bankárok nem kötelezték volna magukat az összeg folyósítására, függetlenül a kölcsön lanszirozásától, akkor ő lett volna az első, aki tanácsolta volna, hogy a kölcsönt ne kössék meg.

A középeurópai gazdasági szövetség ülésén Engelbert osztrák földművelésügyi miniszter tartott előadást a középeurópai agrárválságról

Bécs, március 19. A középeurópai gazdasági szövetség konferenciájának mai ülésén Engelbert Dolphus, az új osztrák földművelésügyi miniszter előadást tartott Közép-Európa gazdasági szanálásának kérdéséről. Utána Hantos Elemér dr. magyar delegátus beszélt a középeurópai agrárválságról. A délutáni ülésen Gratz Gusztáv dr. magyar kiküldött előadást

hallgatták meg a középeurópai agrár és ipari államok együttműködésének kérdéséről.

Bécs, március 19. Miklas szövetségi elnök elfogadta Thaler földművelésügyi miniszter lomandását s helyébe dr. Dolphust, a vasutak elnökigazgatóját nevezte ki földművelésügyi miniszterrel.

A Zsidó Parlamenti Club önálló zsidólistával indul a hotinmegyei pótválasztásra

Dr. Singer bukaresti ügyvédet jelölték képviselőnek

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hotin megyében egy ukrán képviselő halálával megüresedett képviselői mandátumért a közeljövőben fogják a választásokat megtartani. Ebben a megyében a teljes kormánypárti lista győzött, amelyen szerepelt az elhunyt ukrán képviselő is, az ukránok és a kormány között létrejött választási kartell alapján.

Mint hogy Hotin megyében tekintélyes számu zsidóság él, a Zsidó Parlamenti Klub elhatározta, hogy önálló zsidó jelöltet állít a részleges választásra. Landau besszarábiai zsidó képviselő tárgyalásokat kezdett a Hotinban élő orosz és ukrán kisebbségek vezetőivel. A tárgyalások sikerrel befejeződtek és

a megállapodás értelmében az ukránok és oroszok támogatni fogják a Zsidó Parlamenti Klub jelöltjét. Valószínű, hogy a Parlamenti Klub dr. Singer bukaresti ügyvédet fogja Hotin megyében felléptetni.

A német közlekedésügyi miniszter Rómába repül. Berlinből jelentik: Guerard birodalmi közlekedésügyi miniszter április elsején repülőgépen Rómába utazik és visszaadja Balbo olasz légügyi miniszter 1928. évben Berlinben tett látogatását. Guerard utja egyúttal megnyitja a Berlin-Bécs-Róma új légi utvonálnak.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka!

Nyeremény garantálva és fizetve Banca Albina által

SONA TÖBBÉ!

ilyen alkalom, hogy csekély 100 lejért gazdag ember lehessen, mert március 25-én 200.000 lejt és

április hó 1-én 1 millió lejt nyerhet

A clujj Mentők sorajegy húzásain.

Siessen a vásárlással, amíg nem késő!

Sorajegy kapható: dohány-hírlapáruda, borbélyoknál és uccal árusoknál, valamint 117 lej előzetes beküldése ellenében a Sorajegyiroda Cluj Str Memorandului No. 16.

Nyeremény jegyzék hírlapilag közölve!

Használjon GELLÉ FRERES fogpasztát és fogszappant

Tisztítja fené- ríti a fogakat- és edzi a foghúst

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában

A francia-olasz-angol tengerészeti egyezmény szövegező bizottsága Londonban megkezdte munkáját

London, március 19. A Daily Telegraph diplomáciai munkatársának információi szerint Amerika és Japán tartózkodó magatartása miatt a tengerészeti megállapodásnak francia-olasz-angol, esetleg csak francia-olasz egyezmény alkotása lesz a következménye.

A szövegező bizottság megkezdte munkáját.

London, március 19. A francia és olasz tengerészeti szakértők megérkeztek az angol fővárosba és ma kezdetét veszi a francia-olasz-angol tengerészeti egyezmény szövegező bizottságának ülése.

Oroszországot a német nehézipar látja el áruval

Budapest, március 19. Max Theobald Harder a német nehézipari konszern egyik vezetője, aki nemrégiben Oroszországban járt és ott tárgyalásokat folytatott a német nehézipar képviselőivel, ma Budapestre érkezett. Az igazgató bizonyos szabadalmak ügyében folytat tárgyalásokat Budapesten és megérkezése alkalmával nyilatkozatot adott egy budapesti lapnak. Nyilatkozatában érdekes képet nyújtott az oroszországi viszonyokról.

Harder elmondotta, hogy Oroszországot teljesen a német nehézipar látja el cikkekkal. A szovjet óriási erőfeszítéssel igyekszik keresztülvinni gazdasági programját és ha ez nem sikerül, szörnyű nyomor vár Oroszországra. Az orosz ipari munkásság helyzete rettenetes, a munkások kilencven százalékának csak egy inge van és helyzete rosszabb, mint a német munkanélkülié. Csupán a hivatalnokok élnek jólében, magas fizetésük van és a szovjet autóin járnak. Elmesélte az igazgató, hogy amerikai és német mérnökök felépítették a leningrádi villamosági gyárat, amely 20.000 hivatalkot és munkást foglalkoztat. Hamarosan felépül az Izzólampagyár is, mely Európa egyik legnagyobb gyára lesz. Harder Stalinról is mondott érdekes részleteket: — Stalin ugy él, — mondotta — mint bármely európai uralkodó, nagy testőrséget tart és nehéz hozzá bejutni. Egyéb-ként szimpatikus és megértő embernek ismertem meg.

Minden regénynél érdekesítőbb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878-1918. ÉVEKBŐL

Ára 160 lej helyett 40 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítással

Május szatér lósisza

Titulescu javításhoz

Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától. Titulescu bukaresti konfliktus. Popovici kormányának központi feladata, Popovici kormányának azonnali konfliktus szerencsételenül megkötését, ami egyet jelent a kormány föltétlen — elmulasztott tevékenységével szemben, de természetesen a pénzügyminiszter utját élénken követi.

Mi történt a romániai

Mi történt tulajdonképpen? kérdezik megérteni, hogyan sikerült megkötése a távozás. Popovici kormányának mérsékelt audienzián visszatért minisztert. Üdvözölés alkalmával jegyzőket tett a tárgyalások tiszteletére. A kiállítások elhárítottak. A kiállítások elhárítottak. A kiállítások elhárítottak.

Mironescu miniszter tudomásul vette a királytól, aki határozottan elmondta, hogy nem kéri Erre Mironescu uralkodótól, hogy az megmáltatás. Erre Mironescu uralkodóhoz is. Erre Mironescu uralkodóhoz is. Erre Mironescu uralkodóhoz is.

Popovici hivatala

Két napon keresztül kormánypartit pártot pedig Popovici Mironescu parlamentben megkötött konvenciót, megkötött konvenciót, megkötött konvenciót.

Ma délelőtt Popovici volt, amelyen részvétel volt. Az értelmében Popovici ismételt vezetését és a pártot nem neveznek ki a kormányra. A határozat Popovici magához tartozó ügyminisztérium főtitkárt magának a minisztériumba, hogy

Titulescu londoni utazása végeztével a pénzügyminiszter vezetésénél ebédelt. Kormánykabinet elnökségi alminiszter-ségügyminiszterrel. Goga Octavianal a vasárnap este elhárítottak.

Május elején Titulescu ismét visszatér az országba, hogy megvalósítsa a koncentrációs kormányt

Mi volt a Popovici-konfliktus igazi oka? A pénzügyminiszter holnap elfoglalja hivatalát

Titulescu javasolta az uralkodónak, hogy a koncentráció létrehozásáig tartsa hatalmon a Mironescu-kormányt

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányban a kölcsön megkötése fölötti örömet két esemény hűtötte le meglehetősen mértékben: Titulescu bukaresti tárgyalásai és a Popovici konfliktus. Titulescu utja a koncentrációs kormány alakulásának lehetőségeit rajzolta fel sötét színekkel a horizontra, Popovici lemondása pedig könnyen maga után vonhatta volna az egész kormány azonnali távozását. A Popovici konfliktus szerencsésen megoldódott, Titulescu pedig vasárnap elhagyja az országot, ami egyet jelent azzal, hogy a végén a kormány fölött — rövid időre legalább is — elmulottnak tekinthető. A belpolitikai élet ezzel vissza is tért normális kerékvágásába, de természetesen dolog, hogy úgy a pénzügyminiszter ügyét, mint Titulescu utját élénken kommentálják mindenfelé.

Mi történt tulajdonképpen Popovici Mihállyal?

Mi történt tulajdonképpen Popovici Mihállyal? kérdezik sokan, akik nem tudják megérteni, hogyan vetődött fel a kölcsön sikeres megkötése után a pénzügyminiszter távozása. Popovici barátai szerint az uralkodó mérsékelt kedvességgel fogadta audiencián visszatérése után a pénzügyminisztert. Üdvözölte ugyan a szerződés aláírása alkalmából, de bizonyos megjegyzéseket tett arra vonatkozólag, hogy a tárgyalások túlságosan hosszú ideig húzódtak el. A király a kölcsön feltételei fölött sem fejezte ki elragadtatását, mire a pénzügyminiszter azonnal bejelentette a pénzügyi tárcáról való lemondását.

Mironescu miniszterelnök, mihelyt erről tudomást szerzett, audienciát kért a királytól, aki hangsúlyozta Mironescu előtt, hogy nem kérte Popovici lemondását. Erre Mironescu engedélyt kért az uralkodótól, hogy Popovicit elhatárolásának megmáltására rábeszélje, amihez az uralkodó hozzá is járult. A miniszterelnök kezdeményezésével egyidejűleg akcióba léptek az erdélyi parlamenterek is, akik megrémülve látták, hogy Popovici lemondásával kiválik a kormányból az utolsó tagja is a Maniu-Vajda-Popovici-triász, amely a párt hatalomrajutásának pillanatában a kormányzást irányította. Az erdélyiek a következőképpen érveltek: Ha a kormány felhatalmazta Popovicit a kölcsön megkötésére, tartozik vele szolidaritást vállalni és haladéktalanul lemondani, mert nem engedhető meg az, hogy Popovici legyen a bűnbakja egy olyan kölcsönnek, amelynek felvételéhez és feltételeihez az egész kormány hozzájárult, megadva neki a felhatalmazást a szerződés aláírására.

Popovici holnap elfoglalja hivatalát

Két napon keresztül folytak a tárgyalások egyrészt Mironescu és az erdélyi kormánypartii parlamenterek, másrészt pedig Popovici Mihály között. Ezalatt a parlamentben meg kellett szavazni a kölcsönkonvenciót, melynek tárgyalásánál az erdélyiek mély fájdalomra nem lehetett jelen a bukaresti villájába bezárkózó Popovici. A különböző taecskozások és Mironescu intervenciójának eredménye az lett, hogy tegnap este Popovici Mihály újabb királyi audiencián jelent meg. Ez az audiencia több mint egy óra hosszat tartott és a pénzügyminiszter úgy távozott el, mint aki ismét bírja a legfelsőbb fórum teljes bizalmát.

Ma délelőtt Popovici lakásán érkekezlet volt, amelyen résztvett Mironescu és Mihalache is. Az értekezleten elhatározták, hogy Popovici ismét átveszi hivatalának vezetését és a pénzügyminisztériumhoz nem neveznek ki alminisztert az ügyek zairálására. A határozatnak megfelelően Popovici magához kérte lakására a pénzügyminisztérium főtisztviselőit és referátusait magának az aktuális kérdésekről, holnap délelőtt pedig elmegy a pénzügyminisztériumba, hogy munkáját megkezdje.

Titulescu programja

Titulescu londoni követ ma délből Mironescu vendége volt, holnap pedig Duca volt belügyminiszternél, a liberális párt vezérének ebéd. Közben Tilea miniszterelnökségi alminiszter, Florescu volt igazságügyminiszterrel, Prezan marsallal és Goga Octaviannal tárgyalt Titulescu, aki vasárnap este elhagyja a fővárost. Az Adeverul értesülése szerint Titulescu bel-

politikai programja a következőkben volna összefoglalható:

1. A londoni követ továbbra is a nemzeti koncentráció híve és ezt a kormányformációt tartja egyedül képesnek arra, hogy valamit tehesen az ország érdekében. Tisztában van azonban azokkal a nehézségekkel is, amelyek egy ilyen kormány alakításának útjában állnak.

2. Amíg a koncentrációs kormány létre nem jön, szükségesnek tartja a Mironescu-kabinet és a jelenlegi parlament fenntartását. Még azt sem helyesli, hogy a kormányt átalakítsák, mert úgy véli, hogy a külföldnek meg kell lennie győződve a romániai rezsim teljes stabilitásáról.

A londoni követ nem helyeselte a kölcsönt

Ami a kölcsönt illeti, Titulescu nem helyeselte az első pillanattól kezdve, mert a Népszövetségben keresztül gondolja egyedül lehetségesnek olyan külföldi támogatás biztosítását, amely lehetővé teszi az ország gazdasági és pénzügyi talpraállását. Ezért tiltakozott már a stabilizáció előtt is az ellen, hogy Bratianu Vintila magánfelekkel tárgyaljon. A második kölcsön leköttése után hosszú időre illuzórius a Népszövetséghez fordulni támogatásért, miért is Titulescu nem avatkozik bele pénzügyi kérdésekbe mindaddig, míg erre vonatkozólag teljhatalom nem lesz a kezében.

Titulescu e hét folyamán befejezi tárgyalásait a különböző politikussal és vasárnap visszatér Londonba. Az Adeverul szerint azonban április végén, vagy május elején Titulescu ismét visszatér az országba, hogy megvalósítsa az uralkodó óhaját: a koncentrációs kormányt. A Mironescu-kabinetnek addig ideje lesz arra, hogy a különböző törvényjavaslatokat megszavaztassa és tető alá hozza a kölcsönrel kapcsolatos gazdasági intézményeket.

A pénzügyminiszter egy egyszerű körrendelettel megöli a kisebbségi egyházakat

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai fővárosi lapokban egy lakonikus néhány soros kommuniqué jelent meg, amelynek rövid szövege alkalmas arra, hogy halálos csapást mérjen az összes kisebbségi egyházakra. A kommuniqué szerint a pénzügyminisztérium figyelmezteti a pénzügyi közvegeket, hogy a jövőben ne adjanak támogatást a kisebbségi egyházak által kirott adók behajtásához. A fővárosi lapok mingyárt meg is jegyzik, hogy a

pénzügyminiszternek ez a rendelete a kisebbségi lakosság érdekében történt, akiket az egyházak túlságosan „megnyomorítanak” adóval. Tudvalevő, hogy az Erdélyben érvényben levő törvények szerint a pénzügyi hatóságok hivatalból behajtják a kisebbségek adóját. Amikor most a pénzügyminiszter egy egyszerű körrendelettel az akarja tenni magát ezen a jogszakazon, egy csapásra megöli vele a kisebbségi egyházakat. Sulyosítja a helyzetet, hogy a pénz-

ügyminiszter a legfontosabb kisebbségi közületek elleni megrémlyet, a kisebbségi egyházak súlyos adóterhei alatt nyögő polgárok iránti jóindulatból teszi. Tudomásunk szerint a kisebbségi egyházak adófizetői egyetlen szóval sem kérték a pénzügyi kormányzattól, hogy az egyházi adó terheitől megmentsék őket és az „önkéntes” segítség csak elleplezi az igazi szándékot a kisebbségi egyházak egzisztenciális tönkretételét.

Tragikus körülmények között hirtelen meghalt a 18 éves máramarosszigeti ortodox főrabbi tizenhétéves felesége

Óriási részvét mellett temették el Teitelbaum főrabbi hitvesét

Máramarossziget, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Sziget zsidóságát rendkívül tragikus haláleset tartja izgalomban. A szerdáról csütörtökre virradó éjszakán váratlanul meghalt Teitelbaum Zalmen Lé, a szigeti nagy ortodox hitközség tizennyolc éves főrabbijának tizenhétéves felesége, aki Teitelbaum Joel nagykarólyi főrabbinak leánya.

A fiatal pár alig egy évvel ezelőtt házassodott össze és azóta a legboldogabb családi életet élte. Annakidején a szigeti zsidóság nagy pompával fogadta a fiatal-korú főrabbi Szigetre való bevonulását s az esküvőt is nagy pompával tartották meg. A fiatal főrabbi a tegnapi éjszakát is tanulással töltötte s úgy tizenkét óra tájban beállított hozzá fiatal felesége, aki rosszullettől panaszkodott. A fiatal asszony hátát fájlalta, mire a rabbi azt ajánlotta neki, hogy feküdjön le. A rabbiné le is feküdt, két óra tájban azonban újra kopogtatott férje szobájában s újra megismételte panaszát. Férje ismét alud-

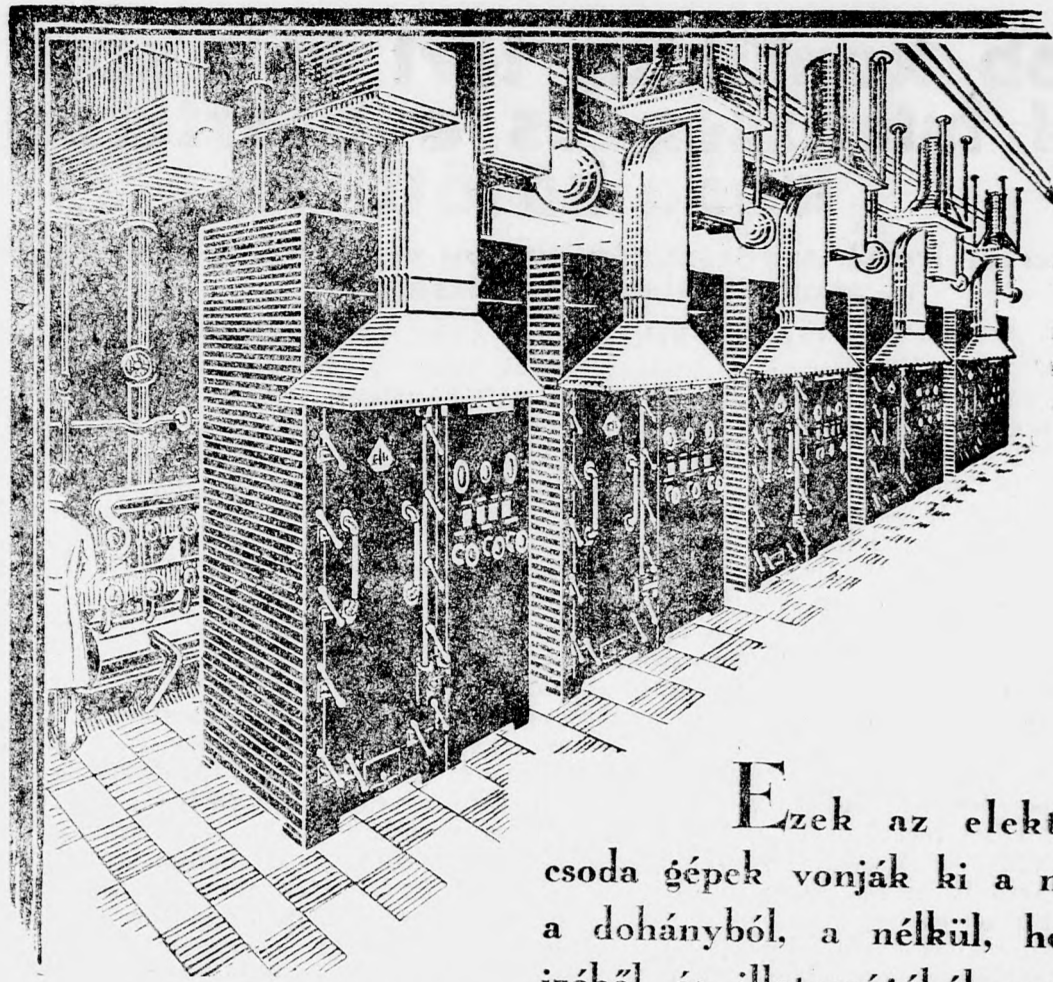
ni küldte a fiatal asszonyt. A főrabbi ekkor már nagyon aggodott, abba hagyta a tanulást, bement a hálószobába s kérdést intézett feleségéhez. Az asszony azonban nem felelt, mire a rabbi rosszat sejtve, azonnal fellármázta a házat s orvosért küldött. Pár perc múlva megérkezett dr. Fisch, dr. Sternberg Aladár és dr. Bertók orvosok, akik azonban csak már a beállott halált konstatahették a fiatal asszonyon. Az orvosok megállapítása szerint a rabbinét szívizület hűtés ölte meg, amit valószínűleg áldott állapota segített elő, mert gyöngye szerzetete nem bírta az állapottal járó megerőltetéseket.

A tragikus halálesetről már a kora reggeli órákban táviratilag értesítették a fiatal asszony édesapját, a nagykarólyi főrabbit, aki a legközelebbi gyorsvonattal Máramarosszigetre érkezett. A temetésen, amelyen óriási tömeg vett részt, a tragikusan elhunyt fiatal asszony édesapja és Grossz szigeti hitközségi dajén mondtak

beszédet, melynek elhangzása után délután 5 órakor a koporsót vállakra véve, kivitték a temetőbe. A fiatal asszonyt a Teitelbaum-család kriptájában helyezték örök nyugalomra.

A szigeti zsidóság körében a tragikus esettel kapcsolatban felelevenítik azt a körülményt, hogy a Teitelbaum-családban öt év leforgása alatt ez már az ötödik tragikus haláleset.

— Newyorkban egyre hangosabban követelik Walker polgármester távozását. Londonból jelentik: Newyorkban egyre hangosabban követelik Jimmy Walker polgármester távozását, aki nem tudja a rendőrséget ráncba szedni és túlságos befolyást enged a város életében a mindenható politikai szervezeteknek. Ezek nem egyszer hallatlan visszaélésekbe sodornak hatóságai embereket és a banditizmus terjedését elősegítik. Walker egyidőre távozott Newyork éléről. Kaliforniába ment pihenőre.

Ezek az elektromos csoda gépek vonják ki a nikotint a dohányból, a nélkül, hogy az ízéből és illatosságából veszítene.

A „FUMOSAN” által nikotinmentesített cigarettákat és szivarokat még azok is szívhatják, akiknek az orvos a dohányzást megtiltotta. A nikotinmentesítés a román állami dohányjövédék ellenőrzése mellett történik.

FUMOSAN

felzárva vannak ellátva az összes nikotinmentesített dohány áruk.

on
E R E S
szappant

szertárban
aban

gol lenge-
ny szöve-
ndonban
nkáját

Daily Telegraf
ak információi
artózkodó maga
i megállapodás
etleg csak fra-
ása lesz a kö-

egkezdte mun-

ancia és olasz
megérkeztek az
zedtet veszi a
részeti egyez-
ak ülése.

a német
ja el

Max Theobald
konzern egyik
roszországban
lytatott a né-
en, ma Buda-
bizonyos sza-
tárgyalásokat
se alkalmával
apesti lapnak
pet nyújtott az

y Oroszorszá-
zipar látja el
erőfeszítéssel
adásági progr-
erül, szörnyű
a. Az orosz
rettenetes, a
ékának csak
összabb, mint
upán a hiva-
gas fizetésük
nak. Elmesélte
és német mér-
rádi villamos-
vitalnokát és
marosan fel-
mely Európa
lesz. Harder
s részleteket:
dotta — mint
nagy testőrsé-
utni. Egyéb-
rtó embernek

zítőbb olvas-

ászár
ai

BEREK AZ
BŐL
40 lej
osztályában.
élyeg ellen-
állítás

Ujabb konfliktus tört ki a szatmári hitközség és a beszercei iroda között

A beszercei iroda szabálytalan tisztuji ábra akarja kényszeríteni a szatmári hitközséget

Szatmár, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztet az a hosszú ideig dúló harc, amely a beszercei ortodox iroda beavatkozása folytán tört ki két évvel ezelőtt a szatmári hitközségben a rabbiválasztás körül. Azóta némileg lecsillapultak a kedélyek, de most a beszercei irodának egy újabb intézkedése ismét felborulással fenyegeti a hitközség nyugalmát. Az iroda eljárása ezalkalommal valóban teljesen érthetetlen és olyan pártoskodó elfogultságról tesz tanuságot, amely teljesen indokolni látszik azokat az egyre sürűbben jelentkező panaszkodásokat, amelyeket az erdélyi nagy ortodox zsidó hitközségek hangoztatnak az iroda ellen.

A küszöbön levő hitközségi választások alkalmából a beszercei iroda átiratot intézett a szatmári hitközség vezetőségéhez, amelyben arra hívta fel, hogy az új választásokat a két esztendővel ezelőtt megtartott hitközségi választás alkalmával kizárólag a két év előtti választói névjegyzék figyelembevételével, egy általa kiküldött rabbi elnöke alatt álló oly választási bizottság útján vezesse le, amelybe öt tagot a hitközség vezetősége, öt tagot pedig az ellenpárt delegál. E felhívás nemrespektálása esetére azzal fenyegeti meg az iroda a hitközséget, hogy a választást már eleve is érvénytelennek tekinti és felhatalmazza „az ellenpártot” arra, hogy „vallási szükségleteit minden neki alkalmas eszközzel, — még a hitközség érdekei ellenére is” kielégíthesse.

Kérdést intéztünk illetékes helyen, hogy mi igaz a beszercei iroda újabb akciójából, mire a következő felvilágosítást nyertük:

— Tény és való — mondotta informátorunk, — hogy a beszercei iroda a kérdéses átiratot intézte hitközségünk vezetőségéhez. Erre az átiratra el lehet mondani, hogy példátlanul áll a beszercei iroda balfogásokban gazdag krónikájában is.

— A beszercei iroda gyökeresen ellentétben hivatásával, — amely a hitközségi autonómia feletti őrkdésben és a pártatlanság megőrzésében kellene hogy kulmináljon, — nem kíván tőlünk kevesebbet, mint autonómiánk teljes feladását a szatmári hitközség egy renitens csoportjának kedvéért, akik közelebb állanak a beszercei iroda szívéhez, mint a hitközség valamennyi többi tagja külön-külön és együttvéve.

— Mert miről is van szó? A beszercei iroda, amelyet 1928-ban a szatmári botrányos rabbiválasztások idején teljesen lehetetlen volt arra bírni, hogy biztosítsa a választások tisztaságát, — habár erre a hitközség előkelőségei többször is ismételt felkérték, — most már előre irányítani akarja az aktuális választásokat, azt követelve a hitközségi vezetőktől, hogy tagadják meg a törvényt, tagadják meg a szabályokat és ismerjék el magukra kötelezőnek egy jelentéktelen csoport akaratát... Mert ha nem úgy tancolunk, ahogy azt a renitensek kis csapata előírja, akkor jön a mumus, a renitensek felhatalmazást nyernek a hitközségi érdekek támadására és aláaknázására.

— A beszercei iroda egy-két év előtti döntésre hivatkozik, amelyet az akkori tisztújító választás alkalmából hoztak és amelyet az akkori vezetőség a jegyzőkönyvek tanúsága szerint figyelembe is vett. Ezt az ad acta helyezett ítéletet próbálja a beszercei iroda ma felmelegíteni, ami nemcsak nevetséges, de igen komolytalan trükk számba megy.

— A két év előtti választói névjegyzék alapján kívánja az iroda a választásokat levezettetni. E szerény kívánság mögé van elrejtve a törvények teljes megsértése. Ugyanis ha a multkori névjegyzék

Allást keres

36 éves, volt részvénytársasági igazgató, elsőrangú kereskedő, kitűnő üzletszerző, mérlegképes könyvelő, perfekt gépiró és levelező, magyar, német, román nyelvtudású, jóméjű, elismert szervező-képességű, a fakeskedelem minden ágában 20 évi jártassággal rendelkező egyén, kinek egész Erdélyben nagyon jó összeköttetései vannak. Szakma nem fontos. Megkereséseket „Agilis, perfekt” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

volna döntő, akkor választói jogot nyernének olyanok, akik e jogot közben elvesztették amiatt, mert a hitközségi rezsimnek gáncsot vetendő, nem fizették a kultuszadót és másokat is ilyen bojkottra csábítottak. E kétélű fegyver most terhükre sül el, mert mint nemfizetők nem kerülhetnek a listába. A beszercei ukáz ezeknek a renitens hitközségi tagoknak hatalmi szóval és pártoskodó erőszakkal kívánja biztosítani a veszendőbe ment választói jogot! Nem lehet a renitenskedőket jogelisméréssel jutalmazni, mert ezt főprotektoruk a beszercei iroda így rendel meg! Hasonlóan nem lehet megvonni a két évvel belüli bekebelezett és fizető új tagok alkotmányos jogait! Egyeztetve a két év alatt az alkotmányos jogokkal rendelkező hitközségi tagok személyében és állományában beállott változásokat nem lehet a beszercei iroda egy tollvonásával megsemmisíteni! A beszercei irodának hatásköre erre nem terjed ki és hivatali hatalmával él vissza,

amikor autonómiánkat veszélyezteteti és jogtalanságot követel tőlünk.

— Arra sincsen jogcíme a beszercei irodának, hogy olyan választási bizottságnak alakítását követelje, amely ellentétes a szabályokkal. Egyenesen nevetséges, hogy öt tagot követel az ellenpárt részére, amely számbeli aránya alapján ilyen semmiképp nem igényelhetne, még ha az adómegettadás által nem zárta volna ki magát az alkotmányos jogok gyakorlatából. De egyáltalán nem követelhet helyet a választói bizottságban olyanok részére, akik nem fizették kultusz adójukat, miután ez ellenkezik az alapszabályokkal.

— A beszercei iroda jogellenes átirata igen elkésztette a kedélyeket és számos hitközségi tag azt kívánta, hogy tegyünk panaszt az iroda ellen a minisztériumnál. A hitközségi vezetőség azonban megelégszik a tiltakozással és kártart a törvényesség álláspontja mellett, ez pedig az, hogy aki eleget tesz kötelességének a hitközséggel szemben, az beleszólhat a hitközség vezetésébe.

Eddig szől információink. Remélhető, hogy a beszercei iroda a hitközség válasza után vissza fogja vonni törvénytelen beavatkozását, melynek semmi alapja nincs és amely csak arra alkalmas, hogy a hitközség amugy is veszélyeztetett békéjét végleg feldulja.

Dr. Stern Mór.

Lloyd George le akar mondani a liberálispart elnökségéről

Angliában megváltozott az időjárás

London, március 19. Politikai körökben elterjedt hírek szerint Lloyd George azzal a gondolattal foglalkozik, hogy lemond a liberális part elnökségéről. A lapok azt írják, hogy a liberális part és a munkáspárt viszonya döntő fordulponthoz jutott. Még husvét előtt dönteni akar a liberális part afelől, hogy fűzzék-e szorosabbra a liberálisok és a Labour Party viszonyát, vagy pedig helyesebb, ha az

alsóházban azonnal szembefordulnak a kormánnyal s megbuktatják a konzervatívokkal együtt Macdonald kabinetjét.

London, március 19. Angliában megváltozott az időjárás. Az eddigi kemény hideget enyhe, tavaszi időjárás váltotta fel. Tegnap 8—10 órán át volt napsütés. A hőmérő sok helyen 60 fok Fahrenheit fölé emelkedett, ami jóval magasabb a márciusi normális hőmérsékletnél.

A külföldi ingó és ingatlan vagyonok igazolását is kérni fogja a köztisztviselői vagyonok revíziójáról szóló törvényjavaslat

A törvénytervezet a kormány előtt fekszik tanulmányozás céljából. Magánfeljelentésekre is elrendelhetik a vagyonrevíziót, de ha a vád nem igazolódik be, a feljelentőt büntetik meg

Bucuresti-Bukarest, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A köztisztviselők vagyonának revíziójáról szóló nagyfontosságú törvény egyik eminens követelését képezi a kormánypart erdélyi frakciójának, mely a korrupció elleni küzdelem leg hatásosabb eszközeinek ezt a törvényt tartja. Két és öta folyik már a harc az erdélyiek és a kormány között, hogy a javas-

lat elkészüljön és azt benyujtsák a parlament elé. Az erdélyi képviselők a legutóbbi időkben már néhányszor deputációtak Mironescu miniszterelnöknel, aki előtt hangsúlyozták a törvény elkészítésének sürgősségét. A legutóbb Kolozsváron megtartott erdélyi értekezlet is határozati javaslatába foglalta a vagyonrevízióról szóló törvényt, mely végül még-

SZENZACIÓS TÖRTÉNELMI LELEP-LEZÉSEK A MAGYAR SZABADSÁGHARCKÖL. A Monarchia felbomlásával felszínre kerültek a bécsi levéltári adatok. Steier Lajos a kiváló történet-tudós 4 hatalmas kötetben írta meg az elmúlt években az 1848—49-i magyar szabadságharc első egyetlen és hiteles történetét. A hatalmas mű megdöbbentően érdekes történelmi titkokat hozott napvilágra. Négy kötetből áll: I. Görgey és Kossuth. II. A debreceni trónfosztás előzményei és következményei. III—IV. Haynau és Paskievics. A teljes mű vászonkötésben ezelőtt 1.280.— lej volt, most 349.— lejért kapható Lepagenál, Kolozsvár, amíg a készlet tart. Vidékre utánvétellel franco küldi a Lepage könyvkereskedés. Figyelje az árleszállítási hirdetéseket és mindent nyomban rendeljen meg Lepagenál, Kolozsvár. Ami nem felel meg, nyomban visszaküldheti, Lepage becsereéli.

is elkészült és a javaslat tervezete már a kormány tagjai előtt fekszik tanulmányozás végett.

1914 augusztus 14-ig visszamenőleg kontrollálják a vagyó nokat

A javaslat szerint mindenki, aki közhivatal, vagy méltóságot töltött be, beleszámitva a választás által nyert méltóságokat is, felszólítható, hogy vagyonát 1914 augusztus 15-ig visszamenőleg igazolja. Ez alatt értendő, hogy az illető jelenlegi anyagi helyzetét olyan eszközökkel érte el, amelyek a büntetőtörvénykönyv előírásai-ba nem ütköznek.

A táblai hármas tanács

A kontrollt az ítélőtábla és a semmitőszék gyakorolja. Az ítélőtábla öttagú tanácsa dönt az igazolásra felszólított köztisztviselők között. Minden ítélőtábla mellett egy hármas bizottság fog működni, amelynek tagjait a tábla bírából választják. A bizottság elnöke a legidősebb tábla bír. Ez a bizottság ejti meg a vizsgálót, a következő rendelet alapján: a táblai főügyész rendeletére, a minisztérium rendeletére, amelynek reszortjába a gyanúsított tisztviselő tartozik, a tisztviselői egyesületek, vagy szindikátusok kérésére és végül magánfeljelentések alapján.

A feljelentők a tábla mellett működő bizottság előtt kötelesek fenntartani vádjukat és abban az esetben, ha a vád nem bizonyulna be, három hónaptól két évig terjedő börtönbüntetéssel büntetendők a BTK 60-ik paragrafusának alkalmazása nélkül. Még abban az esetben is, ha a köztisztviselő felmentetik, az igazságtalanul megvádolt tisztviselőnek joga van kártérítést követelni, mely nem lehet kevesebb huszezer lejnél.

Az igazolatlan vagyon a feljelentőnek adott kártérítési összeg levonása után az állam tulajdonába megy át.

A feljelentett köztisztviselő vagyonának minősített minden érték, amelyet ez bár mely időben, vagy bármely névre adományozott. Hasonlóképpen magánvagyonnak tekintetnek azok az értékek is, amelyeket a hatóságok megtevesztésével valamelyik örökösre, szülőre, gyermekre, testvérré, vagy ezeknek leszármazottjaira irtak át.

A külföldi vagyonok revíziója

A törvénytervezetnek legérdekesebb része a 23-ik paragrafus, amely kimondja, hogy bárki, akinek vagyona ellenőrzés alá vehető, köteles három hónapon belül a bizottság elnökéhez bejelenteni az összes külföldön levő ingatlanjait, valamint készpénzt, értékpapirjait és minden ingó értéket, amelyet külföldön magánosoknál, vagy bankoknál elhelyezett.

Az, aki ezt a deklarációt nem teszi meg, az ítélőtábla ötös tanácsa elé kerül, mely hat hónaptól három évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtja, a büntetőtörvénykönyv 60-ik paragrafusának alkalmazása nélkül. A törvény azok számára is büntetést ír elő, akik vagyonuknak csak egy részét is eltitkolják.

Az ellenőrzést gyakorló táblabírák vizsgálóbírói jogokkal lesznek felruházva le tartóztatási végzéseket kibocsátásának joga nélkül, a három bíróból álló bizottság pedig a táblai vádtanács jogait élvezi.

Főbb vonásaiban ezt tartalmazza a köztisztviselői vagyonának revíziójáról szóló törvényjavaslat, mely ha parlament elé kerül, minden bizonyan rendkívül heves vitákat fog előidézni.

Uj Kelet
bánsági
Főzserkesz
Felelős szerk
Bukare
Hátszegi E
tikkeink után
megjelölés

— A kolozsvári sít mindazokat lejáró certifikát a birtokukban, utolsó napja má

— Az ur a jelentik: A szerkolásáért ötévi a versaillesi Sa büntetését. Az ottartózkodása lett a fogház egyik feyencnő. A milliómott ujszülött száma adott részére az

— Budapest társasautó. Bu kesziről a bud vezető uton egy lefőnpőznának sai közül Oviad bélyegedét kop veszélyes állapot kórházba. Egy az autó alá két többi utasok es maradtak. A so elült a közeli lyes nyomozást

— Azon pers hér perselyek). 2 hónap óta né jük, hogy ezt sen, vagy egy le sürgősen jelen címmel. KKL

— Befejezés konfliktus. Lille vidéki bányákba ka. A munkáss az a hirt, hog vállalatok és a beszélésre gyűl ből megvitatták dését.

— Hitlerék jelentik: Düsse szocialista képy jelentette, hogy nemzeti szocial a szociáldemokr zetőit vérpardon népgyűlésen Ag exosaszár negve sionol értelembe

— Ha fáj a get, béligalmat lást vagy szívó előbb valódi „F

— Jótékony A mezőbándi fiatalága e hó estélyt rendezt anyagi sikerrel melyet dr. Legt egyfelvonásos műkedvelői szim módon. A szere Lily, Kohn R László és Sala javát adták és a közönség renga a kellemes esté Zsidó Közkórház jövedelmezett.

— Purimest láposi Mizrach 3-án, Purim es anyagi tekinté Purim-estélyt a „Miss népmeg gyu vigjátékon és „A pótvizsg A műsor a Hatí dött. A konfera Miksa orvos töl sen. Nagy siker vits Zsiga, Polla Géza, Joel Már Géza, Lázár Józ mes Őcsi és H után a vidám hangulatban az géli órákig.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi zsidó bányászati szolidaritás napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Államunk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A kolozsvári Palesztina Hivatal értesíti mindazokat, akiknek március végén lejárt certifikátjuk, hámlácá-ik vannak, a birtokukban, hogy ezek vizumoztatási utolsó napja márc. 31.

— Az ur a börtönben is ur. Párizsból jelentik: A szeretője feleségének meggyilkolásáért ötévi fegyházra ítélt Lady Owen a versaillesi Saint-Lazare fogházban tölti büntetését. Az angol arisztokrata rövid ottartózkodása óta dédelgetett kedvence lett a fogház foglyainak. A napokban az egyik fegyencnek gyermek született. A milliósok drága bölesét vásárolt az újszülött számára és egy takarékkönyvet adott részére az anyának.

— Budapest környékén felborult egy társasautó. Budapestről jelentik: Budapest környékén felborult egy társasautó. Budapest környékén felborult egy társasautó. Budapest környékén felborult egy társasautó.

— Azon perselytulajdonosokat (kék-fehér perselyek), akiknek perselyei legalább 2 hónap óta nem lettek kiürítve, felkérjük, hogy ezt telefonon (228) személyesen, vagy egy levelezőlapon (R. Ferd. 30.) sürgősen jeleljék be hozzánk a pontos címmel. KKL kolozsvári irodája.

— Befejezés előtt a francia bányáipari konfliktus. Lilleből táviratozzák: Az észak vidéki bányákban rendszeresen folyik a munka. A munkásság megelégedéssel fogadta azt a hírt, hogy ezen a héten a bányavállalatok és a munkások delegátusai megbeszélésre gyűlnek össze Douaiban és újból megvitatják a munkabérek vitás kérdését.

— Hitlerék és a vérpad. Berlinből jelentik: Düsseldorfban Beller nemzeti szocialista képviselő egy négygyűlésen kijelentette, hogy abban az esetben, ha a nemzeti szocialisták a hatalomra jutnak, a szocialdemokraták és a centrumpart vezetőit vérdíjra ítélik meg.

— Ha fáj a feje és szédül, ha betegséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

— Jótékony célú purimest Mezőbándon. A mezőbándi kis zsidó hitközség lelkes fiatalsága e hó 8-án jótékony célú purimestélyt rendezett, mely fényes erkölcsi és anyagi sikerrel végződött. Az estélyen, melyet dr. Legman Izraelné rendezett, 3 egyfelvonásos szindarabot játszottak a műkedvelői színvonalat jóval túlhaladó módon. A szereplők: Strohi Ella, Strohi Lily, Kohn Rózi, Klein Ilonka, Zélig László és Salamon József tudásuk legjavát adták és a szép számban egybegyűlt közönség rengeteg tapssal fizetett nekik a kellemes estéért. Az estély a kolozsvári Zsidó Közkórházgyesület javára 3500 lejt jövedelmezett.

— Purimest Magyarlópon. A magyarlóposi Mizrachit érzelmű ifjuság f. hó 3-án, Purim estélyén egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült Purim-estélyt rendezett. Előadásra került a „Miss népmegváltó” című cionista tárgyú vígjátékon kívül „A békekonferencia” és „A pótvizsga” című egyfelvonásosok. A műsor a Hatikvah élénkítésével végződött. A konferenciát tisztelt dr. Salamon Miksa orvos töltötte be, nagyon szellemesen. Nagy sikerrel szerepeltek: Herschkovits Zsiga, Pollák László, Biener Sie, Joel Géza, Joel Márton, Simon Gyula, Nemes Géza, László József, Markovits Nuszi, Nemes Ócsi és Herschkovits Lajos. Műsor után a vidám purimi estélyt a legjobb hangulatban asztaloknál folytatták a reggeli órákig.

Düsseldorfban véres összetűzések voltak a rendőrség és a tüntető kommunisták között

Hamburgban a parlamentben súlyos összetűzések voltak a nemzeti szocialista és kommunista képviselők között

Berlin, március 18. A hamburgi parlament mai ülésének megnyitása előtt súlyos összetűzések voltak az ülés-teremben kommunista és nemzeti szocialista törvényhozók között. Rendőrséget kellett felvonultatni a karhatalommal választották szét a verekedőket. Tíz kommunista parlamenti tagot, akik a mai botrány előidézésében kezdeményező szerepet játszottak egy hónapi időtartamra az ülésekről kizárták. A parlament ülésén elparentálták Hen-

ninget és a mérsékelt pártok szónokai elítélőleg nyilatkoztak a politikai bűntettekről.

Berlin, március 18. Düsseldorfban a kommunisták tömegtüntetésénél összetűzések voltak a rendbontók és a karhatalom között. A leadott lövések két rendőrt és öt tüntetőt súlyosan megsebesítettek. A kórházban egyik kommunista belehalt sérülésébe. Egyik rendőrt állapota miatt életveszélyes.

— A rituális vérvád története rádió. Március 24-én, nyugateurópai időszámítás szerint 18-20 óra között a kassai Stúdióban Szerény Béla, a Zsidó Néplap főszerkesztője tart magyar nyelven előadást „A rituális vérvád története” címmel.

— Méreg 100.000 ember számára. Berlinből jelentik: Lichtenbergben ismeretlen tettesek betörték egy gyógyszerárba és onnan nagymennyiségű bódítószert és mérget vittek el. Az elrabolt méreggel százezer embert meg lehetne ölni. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz a tettesek után.

— Rádiótelefon a piramisok lábainál. Londonból jelentik: Egyiptomi sajtójelentések szerint az angol Marconi társaság koncessziót kapott az egyiptomi rádiótelefonösszeköttetések létesítésére. A Kairó-London közötti vonalon 3 perces beszélgetés díja három font 11 shilling lesz.

— Újabb értékes régiségek kerültek napfényre Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A betlehemi keresztény templom tatarozása közben értékes régi leletek kerültek felszínre. F. Garstang professzor, aki az ásásokat vezeti, úgy hiszi, hogy a leletek a tizenkettedik századból származnak. Leginkább agyagedényeket és apró szobrokat találtak. A Keren Hajjeszód egyik új telepítése, Ramat Rachel mellett, Jeruzsálemtől délre, dr. Maister szintén értékes régiségeket talált: keramikát, korsókat és üvegeket ásott ki, a melyeket egyelőre a zsidó kolónián helyeztek el.

— Nagy szállodaégés Bosztonban. Londonból jelentik: Boszton egyik elővárosában többemeletes nagy szálloda legett. A romok közül két halottat húztak ki. Tizenegy szállodai vendég még hiányzik.

— Felekezetek statisztikája Berlinben. Berlinből jelentik: A berlini evangélikus szinódus abból az alkalomból, hogy általános fejadót vetett ki, statisztikát készített a német fővárosban élő felekezetekről. A nagyberlini evangélikus egyháznak 3,2 millió híve van, 180 temploma, 65 kápolnája és 161 egyéb gyülekezőhelye. A lelkészek száma 427. A római katolikus egyház 440.000 hívőt számlál 62 parochiával, 200 lelkésszel. Harmadik helyen áll a zsidó hitközség 170.000 taggal, 14 templommal, 36 rabbival. A többi felekezet 145 templom, kápolna és gyülekezőhely felett rendelkezik. A felekezetek kivüliek száma: 290.000.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság (UJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkél 143 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Torda-Aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szt.-Keresztúrton, Szászregenyvidéki Takarékpénztár Rt. Szászregenyben és Népbank Rt. Bánffyújváron, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végzd!
Áruraktárát a vasut mellett.

NAPROL-NAPRA

Miamiában egyik nagy ékszerész tulajdonosát az uccán rablók megtámadták, egy elhagyott házba vitték és elvették tőle az üzlet trezorjának kulcsait. A rablók rázárták az ékszerészre a házat s éjnek idején kifosztották az üzletet. A rablók több mint egy millió dollár értékű ékszert vittek el.

A regensburgi esküdtsek halálra ítélték Kurt Erich Tetzert, aki felesége segítségére mellet megölt egy tanoncot, majd a holttestet gépkocsijába helyezte s azt felgyújtotta. Az volt a terve, hogy holtta nyilvánítsák s felesége megkapja nagy összegre szóló életbiztosítását. Az aszszonyt 4 évi fegyházbüntetéssel sújtották.

Május elsején a német Lufthansa Majnafrankfurt és Köln között repülő-omnibuszjáratokat rendszeresít. A gépek óránként indulnak s utasokon kívül postát is visznek. Ugyanebben az időpontban meghosszabbítják Berlinig a Bécs-Konstantinápoly közötti repülőjáratot is.

A Vassilies Polemis görög gőzösön Port Said közelében robbanás történt. A hajón elhelyezett vándorcirkuszi állatsereglét vadállatai ki akartak törni ketrecekéből, úgy, hogy az állatpolók több fenevadat agyonlöltek. Az explózió következtében egy fűtő és két gépész életveszélyes sebeket kapott. Segélyhajók bevontatták a gőzöst a pyreusi kikötőbe.

Prenn német teniszbajnok elvesztette perét egyik német sportáruházzal szemben. A bíróság kimondta ítéletében, hogy a gyár vezetősége nem rágalmozott, amikor Prenn amatőriségének kérdésessége tekintetében információkat adott a sportsajtónak, mert állításait be tudta igazolni. Nem lehet tudni, hogy a felmentő ítéletnek milyen utókövetkezmenyei lehetnek Prenn további versenyzési lehetőségeire.

A keletafrikai Nairoiból jelentik, hogy Blacks angol repülőkapitány Szudán déli részén a sivatag felett tett repülőútján egy biplánt látott a sivatag homokján és mellé leszállott. A repülőgép pilótája német, aki hazakészül Németországba, de motordefektus miatt leszállásra kényszerült. Az angol repülő életmet és cigarettát adott a német pilótának s tovább repült Nairoiba, ahol jelentette a parancsnokságnak a kényszerleszállást végzett repülőgép esetét. A parancsnokság intézkedett aziránt, hogy segélyexpedíció induljon utba a német pilótáért.

Az angol rádió tegnap este hangjátékot szándékozott közvetíteni az Italia olasz kormányozható léghajó északsark vidéki katasztrófájáról és legénységéről egy részének a Krasszin orosz jégterőhajó által történt megmentéséről. Ezt a műsorszámot váratlanul törölték. A lapok szerint a hangjáték közvetítésének elmaradása azért történt, mivel kommunista propaganda céljait kívánta szolgálni.

A lapok értesülése szerint a Vatikán diplomáciai akcióit indított a canterburyi érsek husvéti palesztinai látogatása ellen, aki mint ismeretes, Pierpont Morgan vendégként a milliomas jachtján szándékozik a szentföldre jutni.

Weingartner karmester párizsi felépítésének akadályai elhárultak. Sikerült a német származású világhírű karmester háborus szereplését a francia közönség előtt a valóságnak megfelelő megvilágításba helyezni s így nem kell tartani attól, hogy a közönség tüntetni szándékoznék Weingartner ellen.

Fasiszta esküdtzéki reform Olaszországban. Rómából jelentik: Az olasz minisztertanács ülésén dekrétumot szövegeztek meg az esküdtzéki reformjáról. Ez az ítélobíróság a jövőben elnökből, szakbíróból és öt ülnökből fog állani. Utóbbiakat bizonyos képzettségi cenzus alapján összeállított listákból királyi dekretummal nevezik ki és a kinevezettek közül az egyes esetekre sorshuzás útján jelölik ki az ülnököket. A minisztertanács felhatalmazta Fiume prefektusát, hogy azoknak a külföldieknek, akiknek tárgyalási nyelve az olasz és öt éve megszakítás nélkül laknak területében, kérésükre meghadassa az olasz állampolgárságot.

KÖZGAZDASÁG

Mozgalom az adóhátralékok késedelmi kamatainak leszállítása és azoknak a tőkésítés alól való mentesítése érdekében

A Kolozsvári Háztulajdonosok Szövetségének memoranduma a pénzügyminiszterhez

Cluj-Kolozsvár, március 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége által folyó év február hó 22-én megtartott közgyűlés alkalmával, az adóhátralékok után járó késedelmi kamatok leszállítása és azoknak a tőkésítés alól való mentesítése tárgyában hozott határozat végrehajtásaként, a Szövetség, a napokban terjesztette fel memorandumát a pénzügyminiszterhez. Ezen minden adózt közelebről érdeklő felterjesztés hű fordítását — annak tanulságos voltaért — az alábbiakban közöljük:

Miniszter ur!

Az egyenes adók egységesítéséről szóló 1923. évi törvény 116. szakasza szerint, a végérvényesen kivetett és esedékességük idejében ki nem fizetett adók után, a lejáratot követő negyedév első napjától 9 százalékos késedelmi kamattal fizetendő. Ezen törvényszakasz továbbá előírja, hogy amennyiben az adóösszeg, a kivetési év lejáratig nem róvatik le, az ezután járó kamatot az adóhátralékhoz hozzászámítassák, vagyis tőkésítessék. Az 1929 július 21-i „Monitorul Oficial” 159 számában kihirdetett módosító törvény, a kamattal járó adóhátralékokra vonatkozó fenti intézkedést megváltoztatta és a kamatot 15 százalékosra emelte fel. A késedelmi kamattal tőkésítés a közjvedelmeknél szokatlanul nagy s annak a tőkéhez való hozzájárulása — miután az minden ellenőrzés nélkül eszközöltetik — az adóhivatali személynél önkényére van bízva, amelynek helyességéről sem az adózatok, sem az ellenőrző pénzügyi közegek meggyőződnie nem tudnak. A kamattal tőkésítés helyességének ellenőrzésére feltétlenül megköveteli, hogy a kiszámítás adatai is (tőke, idő, kamatláb) feltüntetve legyenek, ez azonban nem történik meg s így az adózatoknak lehetetlen, hogy a törvénytelenségek ellen, — melynek ezáltal ki vannak téve, — védekezhesenek. A kamatok tőkésítése az adótorozások ellenőrzését is lehetetlenné teszi. Az állam nem szenvedhetne semmi hátrányt, ha ezek a kamatok a hátralékos összegekhez nem üttetnének hozzá, hanem azok a fizetés alkalmával számítottának ki, amikor is az adózatok módjában lenne a kiszámítás helyességéről meggyőződést szerezni, mert ezáltal tisztá képet nyújtanának a megterhelés helyes módja felől, amint ezt az új számviteli törvény is előírja.

Ami a kamatlábunk 9 százalékról 15 százalékra való felemelését illeti, úgy véljük, hogy ez teljesen igazságtalan és a közérkölcseivel kevésbé egyeztethető össze, mely nem játszhatik egyszerű szerepet, nem számíthat az állam rendes körülmények között, nagyobb késedelmi kamatot, mint amennyit ön-maga fizet hitelezőinek. Köztudomásu, hogy az állami hitelek kamatai nem haladhatják meg a 8 százalékot. Az is tudott tény, hogy az államnak a közszállításközlés eredő tartozásai többször több évi késedelemmel fizettetnek ki anélkül, hogy az állam a jogosultnak késedelmi kamatot fizetne.

A „Banca Națională” mint a normális kamatok szabályozója, csak 10 százalékos kamatot számít, mely a stabilizációval kapcsolatosan van ily nagy összegre felemelve és valószínűleg közelebről lényegesen le is fog szállítani.

A letéti pénztár kamata, ami szintén közintézmény, ennél is alacsonyabb, csak 5 százalék.

A magánpénztárak kamatai általában csökkenően vannak és az első

kézből származó betétek után 10 százalékos alóli kamatok számítottak. A késedelmesen fizetett adók után, az állam által felszámított 15 százalé-

Színház—Mozi

Nemzeti Operaműsora

Péntek, márc. 20: Al. Stradella.
Vasárnap, márc. 22 (délután): Mignon.
Hétfő, márc. 28: Aida. (Olecsó hely-
árok.)
Szerda, márc. 25: Al. Stradella.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Ma este Blanco Posnet előadása. Ma este harmadszor adja a színház Bernhard Shaw hatalmas sikerű darabját, a Blanco Posnet előadátását. Előtte Tömörkényi Istvánnak Barlanglakók című paraszti életképét és Curt Götznek Kutya van a kertben című szatirát adják. A főszerepekben Kaszab Anna, Komár Juliska, Bárdi Teréz, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Földényi, Tóth Elek, Fekete Mihály, Tompa Béla, Réthelyi Ödön, Lantos Béla, Selmeczy, Nyerges, stb. lépnek fel. Az előadást A. bérletben tartják meg.

Nemzetközi női birkozóverseny a színházban. Szombat este és vasárnap délelőtt páratlanul érdekes sportesemény színhelye lesz a Magyar Színház. A nemzetközi női birkozócsapat versenyt fogják lebonyolítani, a világ legjobb birkozó nőinek közreműködésével. A helyárok mérsékeltek.

Sztambul rózsája. Szombat este teljesen új szereposztásban és új betanulásban adja a színház a Sztambul rózsája című gyönyörű operettet Karácsonyi Illyvel, Kertész Mancival, Nádor Jenővel, Ihász Aladárral. Az előadást mozihely-
árok tartják meg.

Vadkacsa, ifjusági előadásban. Szombat délután fél háromkor az idei szezon legnagyobb sikerű darabját, Ibsen Vadkacsáját adja a színház, nagyon olecsó mozihelyárral. A főszerepekben Komár Juliska, Szentgyörgyi Mária, Benes Ilona, Földényi, Forgács, Réthelyi, Tóth Elek, Lantos, stb. alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA

Péntek 9: Blanco Posnet előadása. Kutya van a kertben. Barlanglakók. (36. A. bérlet.) Ssz. 220.
Szombat d. u. fél 3: A vadkacsa. (Ifjusági előadás mozihelyárral. Bevezeti dr. Kántor Lajos tanár.) Ssz. 221.
Szombat este 9: Sztambul rózsája. (Operetpreziz 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral.) Ssz. 222.
Szombat este negyed 12: Nagy nemzetközi női birkozóverseny, a francia, német, dán, olasz, japán, néger stb. bajnoknők részvételével. Mérsékelt helyárok. Ssz. 223.
Vasárnap d. e. 12: A nemzetközi női birkozóverseny folytatása és befejezése, mérsékelt helyárral. Ssz. 224.
Vasárnap este 9: Luxemburg grófja. (Operetpreziz 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral.) Ssz. 225.
Hétfő este 9: Aranyóra. (Szép Ernő új színműve. 33. Premiebérlet.) Ssz. 226

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MÜSORA

Pénteken és a következő napokon 3, 5 és 7 órakor: Fox Follies. (Grandiózus énekes, táncos, beszélő filmrevü 11 képben). A főszerepekben: Sue Carol, Lola Lane, Sharon Lynn, Dixie Leo, David Percy, David Rollins, Frank Richardson és Stepin Fetchit.

kos késedelmi kamatot, úgy morális, mint gazdasági szempontból tehát teljesen igazságtalan.

A fentiek alapján van szerencsénk kérni Miniszter Urat, kegyeskedjék az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 116. szakaszának törvényes módosításával, a késedelmi kamatoknak az adóhátralékokhoz való hozzászámítására vonatkozó intézkedést hatályon kívül helyezni és annak kvótáját legfeljebb 8 százalékosra, vagy pedig a „Banca Națională” mint a pénzügyi szabályozójának mindenkor kamatlábára leszállítani.

A felirat másolata, hasonló eljárás céljából megküldetett az összes háztulajdonosok szövetségének is.

RADIO MÜSOR

IDŐ: KÖZEP-EUROPAI

Péntek, március 20.
Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. Időjárás, grammfón. 16: Zenekar. 17: Hírek, időjelzés. 18: Rádiógyetem. — 21: Szindarab. 21.30: Grammfón. 22: Donizetti: Lammermoori Lucia c. operája. — Utána: Hírek.
Budapest. 9.15: Katonazene. 9.30: Hírek. 12.05: Szalózenekar. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Hogyan lehet helyesen és jól tanulni. Előadás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: A cserkészszövetség előadása. — 5.30: Balalajkazené. 6.25: Az Operaház színlapjának felolvasása. 6.30: Wagner: Walkürök c. operája. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Utána: Cigányzene.

Bécs. 20.35: Zenekari hangv. Berlin. 21.10: Vonósnégyes. Schubert, Kodály művei. Breslau. 20.15: Puccini: Pillangókisasszony c. operája. Lipsce. 21.10: Chopin hangv. Varsó. Poznan, Kattowic. 20.30: Filharmonikus hangv. Riga. 19.03: Dellinger: Don Cézár című operettje. Milánó. 23.15: Hangverseny. Róma. 21.45: Szímf. hangv. Verdi, Lalo, Mascagni, Mançini, Ferioli, Muszorgszkij, Strauss művei. Prága. 19.15: Olasz áriaest. 20: Diszhangverseny. Smetana, Dvorák és Novák művei.

Pozsony. 17.45: Magyar óra. Osló. 20: Filharmonikus hangv. Beethoven: Eroica, Saint-Saens: Haláltánc, Sibelius: Elégia, Wagner: Mesterdalnokok. Stockholm. 2.30: Hangv. Belgrad. 22.20: Rádiózenekar.

Szombat, március 21.
Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. Időjárás, grammfón. 16: Zenekar. — 17: Hírek, időjelzés. 18: Rádiógyetem. — 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. — 21.45: Hírek.
Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Mándits szalózenekar. 12.25: Hírek. 2.45: Hírek, élelmiszerárak. 4: Hogyan lehet helyesen és jól tanulni. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Kisfaludy-Társaság irodalmi délutánja. — 6: Kalmár Tibor zenekara. — 6.45: „A gazdasági magyarok dicsősége” előadás. 7.10: Grammfónhangv. Peter: Vig kovácsok, Ort: Órásboltban. Lake: Madárkereskedésben, Hajnalhasadás egy farmon, Elhibázott ifjuság, Ketelbey: Perzsa vásár. 7.30: Zongorahangv. 9.30: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.
Bécs. 22.30: Hummer zenekar. Suppé, Kienzl, Hummer, Hellmesberger, Schumann, Heuberger, Ketelbey, Strauss művei.
Berlin. 20: Táncczene.
Breslau. 22.40: Táncczene.
Frankfurt. 22.35: Táncczene.
Lipsce. 19.30: Szímf. hangv.
Varsó. Kattowic, Poznan, Lemberg. 20.30: Hegedűjáték. 21.20: Könyvű zene. 22.15: Chopin művek zongorán.
Riga. 20.30: Gitárzene. 21.45: Táncczene.

Milánó. 21.40: Kamarazene. Szonrándalok. Sibelius—Muszorgszkij dalok. — 20.30: Operettrészletek.
Róma. 17: Hangv. 20.45: Opera.
Prága. 21: Hangv. Handel: Xerxesz, Saint-Saens: Phaeton, szímf. költemény. Berlin: Szilfidek tánca. Lidéretánc. Faust elkarhozása.

Pozsony. 19.30: Opera.
Brünn. 18.25: Verdi: Trubadur c. operából részletek.
Kassa. 19.05: Szavaltatok.
Belgrad. 19.30: Délutáni zene. — 20: Opera.
Ljubljana. 21: Rádiózenekar.
Stockholm. 20: Rádiózenekar, könnyű zene.
Stockholm. 20.15: Rádióball.
Toulouse. 22: Szórakoztató zene.

Primăria Municipiului Cluj.
Nr. 5024—1931.

Anunț

Municipiul Cluj publică o nouă licitație cu oferte în scris, închise și sigilate pentru închirierea pe timpul dela 1 Mai 1931 până la 1 Octovrie 1934 a clădirei de chiosc din grădina Bărnuiu (promenadă).

Licitatiia se va ținea în conformitate cu dispozițiunile cuprinsin în art. 88—110 din Legea Contabilității publice în ziua de 15 Aprilie 1931, ora 11 a. m. înainte Comisiei de licitație sală de sedințe.

Odata cu predarea ofertelor concurrentiilor vor depune la mână președintele Comisiei o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de Stat, egală cu 5% din suma oferită drept chirie pe durata de mai sus.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic.

Cluj, la 19 Martie 1931.
Primăria Municipiului Cluj.

A Cluj—Dej—Bistrița és Cluj—Dej—Baia Mare—Sighet

autobuszok menetrendje:

1931. március 15-től:

INDUL: CLUJ—DEJ—BISTRITA

Reggel	6	d. e. 11	d. u. 4	d. u. 6
	8	d. u. 1	d. u. 6	d. u. 8
	10	d. u. 3	d. u. 8	

ERKEZIK:

Cluj	d. e. 9	d. e. 10	d. u. 3	d. u. 6
Dej	d. e. 7	d. e. 8	d. u. 1	d. u. 4
Bistrița		d. e. 6	d. e. 11	d. u. 2

CLUJ—DEJ—BAIAMARE

INDUL:

Reggel	5.30	d. u. 2
	8	d. u. 4
	11	d. u. 7

ERKEZIK:

Cluj reggel	10	d. u. 5
Dej reggel	8	d. u. 3
Baia Mare	5	d. u. 12

BAIAMARE—SIGHET

INDUL:

Reggel	6	d. u. 1
	10	d. u. 5

ERKEZIK:

Baia Mare reggel	10	d. u. 6
Sighet reggel	6	d. u. 2

Apro hirdetések

Uj diogyökér ebédlo eladó. Berkovics műasztalos, Dézsma u. 2.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác vegétárius éttermében, Reg. Ferdinand 10. szám.

Figyelem!!!

Surányi-cukor 37.50 lej. Kapható Weisz Sándor ügynökségnél, Malom ucca 16.

Félnapos állást keres magyar, német, román nyelvtudásu, perfek magyar levelező, mérlegképes könyvelő, kitűnő számláló, elsőrang kereskedő és szervező, a délutáni időre. Cim megudható E. Zs. N. Sz.-nél Cluj, Reg. Ferd. 30. Telefon 228.

XIV. EVI Cluj—K [márc] 5691

Ma Uj Kelet és bántás Dikkeknek forrás meg Kénlratokai megőrésü

Az císimu

A Popovici-ko nyert. Az urak pénzügyminiszte hogy nem állot munkatársától. ható az, hogy I munkába állott irányítását.

Popovici men lett volna logik Hajlandók vagy ni, hogy a kölcs sulyosak és egy Románia külhit bizonyosan mind gyobb összeget csikarjon ki a k ez nem sikerült nem vonható se sem felelősségre

Mert evidens a kvalitási nem párizsi tárgyalás összegének és k ről volt szó, a k ban Románia hit lembe. És az ben az a baza amellyel a külfő szemben viseltet mániának fejlet met pénzüccal tot kölcsönhöz ezeket a kapesó dott Románia ko éveiben sorra m szerzésre kínál kat. A rendszerr s a tisztességnek hiánya, a kann politikai küde hiánya, a külföl ségek teljesítésé hozzájárultak ah külhitelet annak hatalmas termés kezük. Ezenfelül fordult a külföld konjunktura idej konturjai kezdte piacon is kibonta Ezeknek a kör Románia külpol szólnak tehát a nem Popovici ne mult büneiért né És még valami. A károk által állito tudatában adta Popovici Mihályi sára. Popovici te tett egyebet Pár hajtott a Miron A konkluzió önk kell a kölcsön mi vagy pedig Popo is helyén kell ma

Titulescu lond hagyja az orszög gyalásokat folyta rekkal és a polti mélyiségeivel. Az uralkodó és egvetértenek abb koncentrációs k S ha ök kettin színű, hogy a kon ják megakadólyo ségek, akik már guknak egy dikta szerű öremeit. Mentárius rezsim között ragaszkodi

A koncentráció sulyos személyi ütközik. Bizony megmondani, hogy csanak ezeket a né az utból. Nagyon nincs ez az idő, bizonyos az is, ho many uralomra parasztpárt fogja szág gyeplőjének